

ภาคผนวก ง.

ตารางสรุป งานวิจัยด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
1.การศึกษาองค์ความรู้การจัดการป่าชุมชนในพื้นที่ตามลุ่มน้ำมูลตอนกลาง อำเภอนาทาย จังหวัดร้อยเอ็ด โดย พุฒ บุญเต็มและคณะ 2549	-คำถามวิจัย 1.ป่าตามลุ่มน้ำมูลตอนกลางมีองค์ความรู้การจัดการพื้นที่ป่า โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างไร 2.จะมีแนวทางการนำองค์ความรู้การจัดการพื้นที่ป่าตามลุ่มน้ำมูลตอนกลางไปขยายผลอย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบทเรียนการจัดการพื้นที่ป่าตามลุ่มน้ำมูล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 2.เพื่อศึกษาองค์ความรู้และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้ประโยชน์ใน	-กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์/ผู้นำชุมชนในเขตป่าชุมชนกุดเป่ง 3,000 ไร่/ป่าชุมชนโนนเกลี้ยง 175 ไร่/ป่าชุมชนดงภูดิน 2,187 ไร่/ป่าชุมชนโนนยาง 370 ไร่ในอำเภอนาทาย จังหวัดร้อยเอ็ด	1.ขั้นตอนจัดการ: วิเคราะห์สถานการณ์/กำหนดพื้นที่เสนอชาวบ้าน/หาความรู้เพิ่มจากเวทีแลกเปลี่ยนและดูงาน/ทำความเข้าใจต่อชุมชนเพื่อยุติการใช้ประโยชน์ในพื้นที่/กำหนดกฎระเบียบ2.รูปแบบการจัด การ : รูปแบบกึ่งปิดกึ่งเปิดโดยมีการฟื้นฟูอนุรักษ์ สามารถใช้ประโยชน์ได้แต่ไม่ทำลาย สอดคล้องกับระบบเดิมของชุมชน 3.รูปแบบการฟื้นฟู: เน้นการฟื้นตัวของป่าตามธรรมชาติ/การปลูกป่าและทำกิจกรรมมุ่งสร้างความเข้าใจและสร้างสำนึกร่วมชุมชน	ความเข้าใจพื้นฐานเพื่อการจัดการป่าชุมชน 1.ความรู้ในพื้นที่ตามลุ่มน้ำมูลตอนกลาง : ระบบนิเวศ / พันธุ์ไม้/พืชที่สามารถฟื้นตัวได้ใน1-2 ปี 2.การจัดการพื้นที่ตามในอดีตสิทธิบุคคล สิทธิทางทรัพยากร 3.ขั้นตอนการจัดตั้งป่าตาม 4.วิธีการฟื้นฟูป่าตาม ไม่ต้องปลูกเพิ่ม แต่ต้องไม่ทำลาย 5.การมีส่วนร่วมจัดความสัมพันธ์กลุ่มองค์กรการจัดการ 6.ป่าชุมชนต้องการความร่วมมือมากกว่ากฎระเบียบ ชุดความรู้ : ขั้นตอนการจัดตั้งป่าตามชุมชน	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	พื้นที่ 3.เพื่อศึกษาและหาแนวทางนำ บทเรียนการจัดการพื้นที่ป่า ทามแม่น้ำมูลไปขยายผล		1.ประชุมทีมวิจัย/ทำความเข้าใจ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ของชุมชน 2.การเก็บรวบรวม ข้อมูลแต่ละ พื้นที่โดยประ สานกับกรรม การ ป่า ผู้นำ/ผู้ใช้ประโยชน์ ศึกษา เอกสารมีสอง ประชุมกลุ่มย่อย สัมภาษณ์ผู้นำผู้รู้ในชุมชน ประ ชุมกลุ่มใหญ่ 3.การวิเคราะห์ข้อมูลและเขียน รายงาน	-วิเคราะห์สถานการณ์พร้อม กำหนดเป้าหมายทิศทางการ ทำงาน -กำหนดพื้นที่และเสนอชาวบ้าน จากผู้นำ/ชุมชน -แสวงหาความรู้เพิ่มเติม จากเวที แลกเปลี่ยนดูงาน -สร้างความเข้าใจชุมชนผ่านเวที ประชุมผู้นำ เวทีชุมชน เวทีตำบล -ทำความเข้าใจเพื่อยุติการทำ ประโยชน์ในพื้นที่ -กำหนดกฎระเบียบ/ คณะกรรมการ โดยเสนอขอความ เห็นชอบผ่านเวทีชุมชน -ประกาศเขตและจัดกิจกรรมเชิง รณรงค์ร่วมกับองค์กรอื่นๆ -นำเสนอขอเขตให้ชัดเจนเสนอ ให้องค์กรท้องถิ่นรับรอง รูปแบบการจัดการป่าทามชุมชน -รูปแบบกึ่งปิดกึ่งเปิดโดยอนุรักษ์	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
				พื้นที่ใช้ประโยชน์ได้แต่ไม่ทำลาย -รูปแบบการฟื้นฟูเน้นการฟื้นตัวของป่าตามธรรมชาติ การจัดการองค์กร -เน้นฐานชุมชนที่ใช้ประโยชน์เป็นแกนกลางปฏิบัติการ	
2..การศึกษา วิจัยการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน พื้นที่ป่าดงลาน โดยหนูเกณ จันทา สีและคณะ 2546	-คำถามวิจัย รูปแบบวิธีการ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนที่เหมาะสมกับพื้นที่ป่าดงลานเป็นอย่างไร? -วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถาน การณปัญหา/สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง/รูปแบบวิธีการจัดการป่า/การดำเนินงานที่สามารถขยายผลในพื้นที่ป่าดงลาน	-พื้นที่ศึกษา 1.บ้านตาดฟ้า-ดงสะคร่าน หมู่7 ต.ภูผาม่าน ขอนแก่น 133 ครัวเรือน (850 คน) พื้นที่ป่าโคก ออนซอน 500 ไร่ ป่าห้วยข้าวหลาม ดินภูเขาเปลือย 7,000 ไร่ 2.บ้านชำผักหนาม หมู่ 11 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ ขอนแก่น 85 ครัวเรือน(464คน)/ป่าชุมชน 2 แปลงเนื้อที่ 230 ไร่ 3.บ้านโนนทองหลาง หมู่7	-ศึกษาเอกสารมือสอง -จัดเวทีทบทวนแผนการจัดการทรัพยากรในชุมชน 3 หมู่ บ้าน 3 ครั้ง -สัมภาษณ์เจาะลึกบ้านละ 10 คน	พื้นที่เป้าหมายที่แตกต่างกันต้องดำเนินการต่างกัน -พื้นที่สูงบนไหล่เขา การใช้ประโยชน์ต้องคำนึงถึงการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ควรปลูกพืชแบบขั้นบันได ลดการไถพรวน -พื้นที่หุบเขาที่มีป่าเบญจพรรณหรือดินแล้ง ที่มีไม้ไผ่เป็นพืชหลัก มีการผลัดใบในหน้าแล้งควรป้องกันไฟ และตัดไม้ไผ่มาใช้ให้ตาแตกหน่อต่อไป -พื้นที่โคก มีไม้เปลือกหนาทนไฟ เมื่อนำมาใช้มีความสูงจากพื้นที่ประมาณ 50 ซม.จะแตกหน่อ	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
		ต.สีชมพู ขอนแก่น 247 ครัวเรือน(1,140 คน)/ พื้นที่ป่ารองหินลาด 185 ไร่ ป่าโคกพนักใหญ่ 303 ไร่ รวมพื้นที่ป่าชุมชนที่ ศึกษาทั้งสิ้น 8,218 ไร่ -กลุ่มตัวอย่าง: คณะกรรมการหมู่บ้าน 3 หมู่ ๆละ 5 คนรวม 15 คน/ผู้ใช้ประ โยชน์จากป่า 3 หมู่ ๆละ 5 คนรวม 15 คน รวม ทั้งสิ้น 30 คน		ใหม่ ให้ดูแลรักษาข้อแตกยอด ใหม่ให้ดีก็จะเจริญเติบโตได้ -องค์ความรู้ท้องถิ่นพื้นที่ป่าเต็งรัง มีความสำคัญ จะโตช้าเพราะเป็น ไม้สร้างแกน ทางวิชาการของ เกณฑ์ป่าไม้ ถือว่า ภายใน 1 ไร่ ต้องมีไม้ขนาด 120 ซม. จำนวน 6 ต้นขึ้นไปจึงจะถือว่าป่าสมบูรณ์	
3.การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการอนุรักษ์ และการจัดการป่าในน ทราย อ.ราษีไศล จ.ศรี สะเกษ โดยแสงทอง มะลิวงษ์และคณะ 2548	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้ จากการวิจัยและเผยแพร่ข้อมูล 2.เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความ เข้าใจและตระหนักถึง ความสำคัญของการอนุรักษ์ ป่าในนทราย3.เพื่อให้ชุมชน เป้าหมายมีความชัดเจนในการ	-ป่าในนทรายพื้นที่ 2,041 ไร่ -กลุ่มเป้าหมาย:ชาวบ้าน รอบป่าในนทราย:บ้าน ฮ่อข่า 176 ครัวเรือน (733 คน)บ้านเปือย 176 ครัวเรือน(876 คน) บ้าน หนองเม็ก 391 ครัวเรือน	1.เตรียมการวิจัย :ประชุมชุมชน/ ทีมงาน คัดเลือกนักวิจัย/ศึกษา เอกสาร 2. เก็บข้อมูลพื้นฐานชุมชน แนวคิดและมุมมองต่อป่าชุมชน :สร้าง ทด ลองเครื่องมือ/จัดเก็บ ข้อมูล/ประมวลผล 3.จัดเวทีระดมกลุ่มย่อย:เจาะ ลึก	-ป่าในนทรายอยู่ในระยะฟื้นตัว ต้องดูแลรักษาป่าให้สมบูรณ์ก่อน การใช้ประโยชน์จึงควรทำ ข้อตกลงกับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อป้องกันลูกไม้และสัตว์ป่า ขนาดเล็กที่อาศัยภายในป่าให้พ้น อันตราย -แนวทางอนุรักษ์จัดการป่า	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	อนุรักษ์4.เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน	(1,850 คน) ในต.หนองอ้อ อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ	ข้อมูลเฉพาะกลุ่ม/ตรวจสอบ ข้อมูล 4.จัดเวทีระดมกลุ่มใหญ่:เปิดเวที แลกเปลี่ยน 5.ปฏิบัติการ:สำรวจประเมินป่า/ สร้างแผน ปฏิบัติ/กิจกรรม 6.ตรวจสอบข้อมูล: ตรวจ ทาน/ แก้ไขเพิ่มเติม/ทำรายงาน	1.จัดเวทีสร้างความเข้าใจชุมชน ระดับหมู่บ้าน เพื่อหารือ กฎ กติกาการใช้ป่าร่วมกัน 2.การประชาคมหมู่บ้านเรื่อง กฎระเบียบป่าชุมชน 3.ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและ นอกชุมชน 4.จัดกิจกรรมรักษาป่าเพื่อให้เกิด ความยั่งยืน	
4.รูปแบบการพัฒนา ป่าชุมชนโคกใหญ่ โดย องค์การบริหารส่วน ตำบลและองค์กร ชุมชน โดย บุญเรือง ยางเครือและคณะ 2548	-คำถามวิจัย ทำอย่างไรจึงจะสามารถ พัฒนารูปแบบการพัฒนาป่า ชุมชนโคกใหญ่ โดยองค์การ บริหารส่วนตำบลและองค์กร ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสถานการณ์การ ดูแลจัดการป่าชุมชนโคกใหญ่ ในอดีตและปัจจุบัน 2.เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนา	-อบต. 5 แห่ง /หมู่บ้านติด เขตป่า 20 หมู่บ้าน/ หมู่บ้านที่ไม่ติดเขตป่าแต่ เข้ามาใช้ประโยชน์ 69 หมู่บ้าน ใน อ.วาปีปทุม จ. มหาสารคาม -กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล: ประชากรในชุมชนรอบ ป่า/สมาชิก อบต.5 ตำบล ที่อยู่รอบป่า/ตัวแทนองค์ กรชุมชนที่ดำ เนิน	-ระยะเวลาวิจัย 2 ปี 5 เดือน -การเก็บข้อมูล 1.จัดประชุมประจำเดือน 2.จัดเวที:เวทีสรุปบทเรียน/เวที ใหญ่สรุปบทเรียน/เวทีวิจารณ์ สาระร่างแผนพัฒนาป่าชุมชน โคกใหญ่/เวทีสร้างกฎระเบียบ การใช้ประโยชน์จากป่า/เวที สัมมนา อบต.พบประชาชน 3.การสอบถามโดยใช้ แบบสอบถาม	-รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม 1.พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน : ถนนเข้าสู่ศูนย์ประ สานงานป่าชุม ชนต้องไม่สะดวกเกินไปทำให้คน ภายนอกมาใช้มากเกินไป ปรับปรุง จากถนนดินเป็นลูกรังก็พอ/พัฒ นาแหล่งน้ำใช้และอาคารประ สานงาน 2.พัฒนาองค์กรคณะ กรรมการป่าชุมชน 3.จัดการแนว เขตป่าชัด เจน 4.จัดการหนี้สิน และเงิน ทุนหมุนเวียน 5.ควบคุม	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	ป่าชุมชนโคกใหญ่ที่เหมาะสม โดยองค์การบริหารส่วนตำบล	กิจกรรมรอบป่า อาทิ กลุ่ม อาสาป้องกันไฟป่า กลุ่ม หมอยา กลุ่มปราชญ์ ชาวบ้านฯลฯ	4.การเดินทางสำรวจพื้นที่ 5.การศึกษาดูงานนอกสถานที่	การใช้ประโยชน์จากป่า 6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 7.เพิ่ม บทบาทองค์กรชุมชนและอบต.8. ทำแผนพัฒนาป่าระยะยาว	
5.การนำภูมิปัญญา ชาวบ้านสู่กระบวนการ มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์และฟื้นฟู พื้นที่ บ้านดงสาร ตำบลโพนงาม อำเภอสกลนคร โดยสุวรรณ บงศ์บุตรและคณะ 2549	-คำถามวิจัย 1.ภูมิปัญญาชาวบ้านดงสารใน การอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ มีอะไรบ้าง 2.แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟู พื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ของชาวบ้านดงสารเป็น อย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.รวบรวมภูมิปัญญาชาวบ้านใน การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ 2.สร้างแนวทางการอนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่โดย กระบวนการมีส่วนร่วมของ ชาวบ้าน	-ป่าทุ่งทาม 4,625 ไร่ -บ้านดงสาร หมู่ 5 ตำบล โพนงามอำเภอสกลนคร อำเภอสกลนคร 251 ครวเรือน(1,079 คน)	-การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม -ระยะเวลาวิจัย 3 ปี -วิธีรวบรวมข้อมูล:สัมภาษณ์/ สนทนากลุ่ม/ศึกษาเอกสาร -เครื่องมือ:แบบสัมภาษณ์ข้อมูล และความเป็นมาหมู่บ้าน/สภาพ ปัจจุบัน/อนาคต/กฎกติกา/ภูมิ ปัญญา/ปัญหาอุปสรรค	-แผนฟื้นฟูป่าทุ่งทามทุกพื้นที่: ปลูกไม้ที่หายไปหรือจะสูญเสียพันธุ์/ ปลูกจิตสำนึกชุมชน/ออกกฎ ระเบียบอนุรักษ์ป่า การใช้ประโยชน์ ในชุมชน/ ฟื้นฟูประเพณีความเชื่อชุมชน /ทำหลักสูตรท้องถิ่นป่าทาม ชุมชน/แบ่งเขตพื้นที่ชัดเจน/ทำ แหล่งท่องเที่ยว	*ทีมวิจัยทำ กิจกรรม อนุรักษ์วัง ปลา ทำให้ ชาวบ้านมี ความเป็นอยู่ ดีขึ้น ได้กิน ปลาดัวใหญ่ ขนาด 1 กก. จนถึง 10-15 กก.ชาวบ้าน เห็น ความสำคัญ ของการ อนุรักษ์และ การมีส่วนร่วม

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
					มากขึ้น
6.การศึกษารูปแบบและวิธีการฟื้นฟูวัฒนธรรมความเชื่อในการจัดการป่าชุมชนตำบลสีชมพู อำเภอสี่หมุก จังหวัดขอนแก่น โดย หนูเกณ จันทาสี และคณะ 2548	-คำถามวิจัย การฟื้นฟูวัฒนธรรมความเชื่อดั้งเดิมจะนำมาใช้ในการจัดการป่าชุมชนได้หรือไม่? อย่างไร?	-ป่าโคกพวงใหญ่ 6 แปลง เนื้อที่รวม 1,453 ไร่/บ้าน โนนทองกลาง บ้านป่าน บ้านห้วยสายหนึ่ง อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น	-วิธีวิทยา :สัมภาษณ์แบบ เจาะลึก/กลุ่มย่อย(focus group)/ การสำรวจ/การสืบค้นจากข้อมูล มือสอง/แบบสอบถาม/จัดเวที ประชุม	-รูปแบบวิธีการที่นำมาใช้จัดการ: ฟื้นคืนพิธีกรรมผีปู่ตา/ขยายเขต อภัย ทาน/บวชป่า/ความเชื่อเรื่อง ป่าช้า -ผลพบว่ารูปแบบที่ใช้มีความ เหมาะสมระดับหนึ่งต่าง กันใน แต่ละพื้นที่	-เป็นป่าผืน เดียวที่ เหลืออยู่ใน ตำบลสีชมพู เดิมเป็นผืน เดียวกัน ต่อมาถูกตัด ถนนจึงแยก เป็น 6 แปลง -พื้นที่ป่าใน จังหวัดของ แก่นปัจจุบัน เหลือเพียง 26.9%ของ พื้นที่ทั้ง จังหวัด
7.การจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมในการเสริม	-คำถามวิจัย รูปแบบและกระบวนการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่	-บ้านไม้สูง(ไทยใหญ่) 28 ครัวเรือน(100คน) -บ้านปางคามน้อย(มูเซอ	ช่วงแรก 1.สร้างความเข้าใจคณะ ทำงาน 2.อบรมเชิงปฏิบัติการทีม วิจัย 3.ศึกษาชุมชนระดับหมู่	-ผลการศึกษาริบทชุมชนมีการ คืนข้อมูลในระดับชุมชนและ เครือข่าย ส่องหมู่บ้านพิจารณา	ข้อสังเกต งานวิจัย ประชาชน

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
สร้างศักยภาพ ประชาคมบ้านไม้สูง- บ้านปางคามน้อย ตำบลปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดย ชฯ ศิริเกิดเกียรติ และคณะ มปป.	เหมาะสมและนำไปสู่การ พัฒนาประชาคมไทยใหญ่กับ มุเซอด้า ควรทำอะไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อค้นหาศักยภาพและ ข้อจำกัดของชุมชนในการจัด การทรัพยากรป่าไม้ทั้งในอดีต และปัจจุบัน 2.เพื่อนำศักยภาพของชุมชน มาใช้ในการจัดการทรัพยากร ป่าไม้และนำไปสู่ความเข้มแข็ง ของประชาคมหมู่บ้าน	ด้า)28 คริวเรือน(149คน)	บ้าน รายครอบครัว 4.วิเคราะห์ ข้อมูลในคณะทำงาน 5.วิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้ร่วมกับชุมชน 6.จัดเวที แลกเปลี่ยนประสบ การณ์ 7.เวที ประชาคมเพื่อกำหนดแผนการ ทดลองปฏิบัติการ ช่วงสอง 1.ดำเนินกิจกรรมการ จัดการทรัพยากร 2.เวที แลกเปลี่ยนประสบการณ์	ร่วมกันในการกำหนดการจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์เพื่อลดข้อจำกัด ของแต่ละชุมชน	นอกจากจะ วิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกัน ใน คณะทำงาน ที่มวิจัยแล้ว ยังนำมา วิเคราะห์ ร่วมกับ ชาวบ้านการ ทำเช่นนี้ยัง เป็นการตรวจ สอบความถูก ต้องของ ข้อมูลฟัง ความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยน ความคิดกัน ได้ด้วย

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
8.การศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาป่าชุมชน น้ำหนาว หมู่ 3,4,5 ตำบลน้ำหนาว อำเภอ น้ำหนาว จัง หวัด เพชรบูรณ์ โดย สวท คำมีและคณะ มปป.	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาประเมินสภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงของป่า ชุมชน 2.เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการ แนวทางการใช้ประโยชน์จาก ป่าอย่างยั่งยืน 3.เพื่อวางแผน การจัดการใช้ ประโยชน์จากป่าชุมชนให้มี ความยั่งยืน	-ป่าชุมชนน้ำหนาว 15,000ไร่ -ชุมชนบ้านนาพอสอง หมู่ 4 บ้านนาพอสองหมู่ 5 บ้านทรัพย์ สว่าง หมู่ 3 ต. น้ำหนาว อ.น้ำหนาว จ. เพชรบูรณ์	-วิธีการศึกษา: สำรวจเอกสาร/สัมภาษณ์/จัดเวที ระดมข้อมูล กำหนดประเด็น / สสำรวจ ทรัพยากรความหลากหลายใน ป่าชุมชน	-ชุมชนต้องหามาตรการป้องกันมิ ให้มีการบุกรุกแผ้วถางป่าชุมชน/ สร้างแนวป่าชุมชนให้ชัดเจน เข้มแข็ง/สร้างจิตสำนึกในชุมชน/ ร่วมกันสำรวจ กำหนดสภาพป่า แต่ละบริเวณ/สร้างกติกากในการ กำหนดชนิดของทรัพยากรในป่า ชุมชนร่วมมือกับองค์กรต่างๆใน ท้องถิ่นป้องกันการทำลาย ทรัพยากร	*พันธุ์พืชธรรมชาติหลากหลาย พบไม้ในป่าสน(ที่สูง) 34 ชนิด/สมุนไพร 14 ชนิด/ในป่า ชาติพบไม้ 24 ชนิด/สมุนไพร 8 ชนิด/ป่าไผ่ พบไผ่ 6 ชนิด/ ไม้ในป่าไผ่ 47 ชนิด/ผัก 13 ชนิด/เห็ด ประมาณ 48 ชนิด
9.ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชายเลนบ้านคลองลิ้น อำเภอบ้านค่าย จังหวัด	-คำถามวิจัย รูปแบบการจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านคลองลิ้นมีวิธีการ อย่างไร?	-ป่าชายเลน 1,050 ไร่ -ชุมชนหมู่ 3 บ้านคลองลิ ดี ต.สาคร อ.ท่าแพ จ. สตูล	-ระยะเวลาวิจัย 2 ปี 3 เดือน -วิธีดำเนินงาน: สำรวจข้อมูลภาคสนาม/จัดเวที แลก เปลี่ยน/ศึกษาดูงาน/บันทึก	-มีการแบ่งเขตป่าชายเลนเพื่อ การจัดการป่าอย่างชัดเจนมี คณะกรรมการป่าชุมชน 23 คน/ ได้กฎระเบียบการใช้ไม้ในป่าเป็น	*ชาวบ้านมี รายได้เพิ่มขึ้น จากการเลี้ยง ซิฟโดยไม่ต้อง

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
สตูล โดยดาด ซาลูเด็น และคณะ 2548	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการป่าชายเลน 2.เพื่อเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของคนในหมู่บ้านในการพัฒนาด้านต่างๆและองค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล			ข้อตกลงร่วม/มีแผนกิจกรรมฟื้นฟูป่า/ปลูกป่า/สงวนป่า/ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำการประชุมคณะกรรมการ-การตรวจสภาพน้ำดี ไม่มีผลกระทบต่อดัชนีเลี้ยงปลาได้ สัตว์น้ำไม่มีสารพิษตกค้าง	ไปหากินไกล ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นจาก 40% เป็น 70%
10.กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยกมลทิพย์ คงประเสริฐอมร 2548	1. ประชาธิปไตยและพัฒนาสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะเฉพาะเป็นป่าชายเลน สาธารณะได้หรือไม่? 2. กระบวนการเรียนรู้ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนอย่างยั่งยืนได้หรือไม่?	ชุมชนตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 11 หมู่บ้าน ประชากรรวม 7,330 คน เป็นชาย 3,518 คน เป็นหญิง 3,808 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,162 ครัวเรือน (เก็บข้อมูลจาก 920 ครัวเรือน)	เวทีที่ 1 การเตรียมชุมชน เวทีที่ 2 การชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ เวทีที่ 3 การเก็บข้อมูลชุมชน เวทีที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เวทีที่ 5 การเตรียมทำแผน เวทีที่ 6 การจัดทำแผนงาน/โครงการ เวทีที่ 7 การจัดประชาพิจารณ์แผน เวทีที่ 8 การแปรแผนไปสู่การ	1.การทำประชาพิจารณ์และพัฒนาสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะเฉพาะเป็นป่าชายเลน สาธารณะได้ 2.กระบวนการเรียนรู้ทำให้ชุมชนพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืนโดยมีการจัดการ 4 ระบบ 1. ทรัพยากร ธรรมชาติ 3 กลุ่ม (1) กลุ่มกระบวนการเรียนรู้แผนแม่บท ตำบลบางขุนไทร (2) กลุ่ม	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
			ปฏิบัติ	ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ (3) กลุ่ม อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติทาง ทะเล 2. ระบบการจัดวิสาหกิจชุมชน และอาชีพเสริม 3. ระบบการจัดการสุขภาพ 2 กลุ่ม (1) กลุ่มเกษตรธรรมชาติ (2) กลุ่มพืชสมุนไพร 4. ระบบการจัดการทุน คือ กลุ่ม ออมทรัพย์ตำบล	
11.การจัดการน้ำ ระบบย่อยโดยองค์กร ชุมชน กรณี ศึกษา กุดชาคม ตำบลกุดชาคม อำเภอรัตนบุรี จังหวัด สุรินทร์ โดย รุ่งวิจิต คำ งามและคณะ 2548 (วิจัยที่บ้าน)	-คำถามวิจัย 1.ชุมชนมีวิธีการจัดการใช้ ประโยชน์จากกุดชาคมก่อน การสร้างเขื่อนราษีไศลอย่างไร 2.การเก็บกักน้ำของเขื่อนราษี ไศลเกิดผลกระทบต่อการใช้ ประโยชน์กุดชาคมของชุมชน อย่างไรและชุมชนมีวิธีการ แก้ปัญหาอย่างไร 3.องค์กรชุมชนและองค์กร	-พื้นที่ตามกุดชาคม ต.กุด ชาคมและต.ทับใหญ่ อ. รัตนบุรี จ.สุรินทร์ -หมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา 10 หมู่บ้านในต.กุดชาคม และต.ทับใหญ่ อ.รัตนบุรี จ.สุรินทร์ -กลุ่มหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง:กลุ่มผู้ใช้ ประโยชน์ผู้นำชุมชน	-ขั้นตอนทำวิจัย ทำความเข้าใจ วางแผนร่วมกับ ชุมชน/คัดเลือกทีมผู้ช่วยวิจัยร่วม กิจกรรม -การเก็บข้อมูล : เดินสำรวจพื้นที่/ ทำแผนวาด/จัดเวทีย่อย/ สัมภาษณ์ผู้รู้/สัมภาษณ์กลุ่ม เฉพาะ(กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์) แบบสอบถาม/ประชุมนำเสนอ ข้อมูล/ศึกษาดูงาน/จัดสัมมนา	-ทีมวิจัยและชุมชนเข้าใจระบบ นิเวศกุดชาคมที่มีความ หลากหลายทั้งภูมิทัศน์ฐาน และ การใช้ประโยชน์ของชุมชน -การจัดการน้ำที่ผ่านมาในชุมชน เป็นระดับครัวเรือน/เครือข่าย/ ท้องถิ่น(หลายชุมชน)ยังขาดการ เชื่อมโยงเป็นระบบ เสนอให้จัดตั้ง องค์กรชุมชน"คณะกรรมการ การ อนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำกุดชาคม"	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	ท้องถิ่น(อบต.) จะมีแนว ทาง และวิธีการจัดการการใช้ ประโยชน์กุดชาคิมที่มีความ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยไม่ ทำลายระบบนิเวศกุดชาคิม อย่างไร	อบต.2แห่ง วัดโรง เรียน ในพื้นที่		ทำงานภายใต้หลัก1.คนอยู่กับ ทามอย่างยั่งยืน ใช้ประโยชน์ อย่างเหมาะสม 2.มีส่วนร่วมจาก คนในพื้นที่ 3.ให้ความสำคัญ ระบบนิเวศนี้ทั้งระบบ	
12.การจัดการน้ำโดย ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ผลกระทบจาก นโยบายจัดการน้ำ กรณีศึกษา บ้านใหม่ แม่ลานคำและบ้าน ห้วยหญ้าไทร หมู่ 6 ต. สะเมิงใต้ อ.สะเมิง จ. เชียง ใหม่ โดยทีมวิจัย ชาวบ้าน บ้านใหม่แม่ ลานคำและบ้านห้วย หญ้าไทร มปป.	-วัตถุประสงค์ 1.ศึกษาความเชื่อของชนเผ่าป กากะ ญอที่มีต่อน้ำผ่านคำเล่า กลอน นิทาน พิธีกรรมและการ ดำรงชีพ 2.ศึกษาภูมิปัญญา องค์ความรู้ ในการจัดการน้ำของชนเผ่าป กากะญอ 3.ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง น้ำกับสิ่งแวดล้อม ความ หลากหลายทางชีวภาพ ต่อ การพึ่งพิงของชุมชนด้าน อาหาร สมุนไพรฯ 4.ศึกษาผลกระทบด้านต่างๆ	ชุมชนบ้านใหม่และชุมชน บ้านห้วยทรายใหญ่หมู่ 6 ต.สะเมิงใต้ อ.สะเมิง จ. เชียงใหม่	วิธีดำเนินการ -ศึกษาเอกสารที่มีผู้ศึกษาไว้ -จัดเวทีทำความเข้าใจและ วางแผนศึกษาในชุมชน -ทำเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัย เช่น แบบสำรวจและสำรวจข้อมูล -ถ่ายภาพและจัดทำสื่อต่างๆ -ทำรายงานการวิจัยและเสนอ ผลงานวิจัย	1.การจัดการน้ำของชุมชนอยู่บน พื้นฐานเคารพธรรมชาติไม่ ใช ควบคุมธรรมชาติ 2.ภูมิปัญญาการจัดการน้ำ เชื่อมโยงกันทั้งป่า ที่ดิน น้ำ 3.การจัดการน้ำบนพื้นที่สูงต้อง เชื่อมโยงและต่อยอดวัฒนธรรม ความรู้ชาวบ้าน เพราะจะกระทบ สภาพแวดล้อมระบบนิเวศ ความ มั่นคงของชีวิตชนเผ่า 4.การสร้างฝายคอนกรีตทำลาย สิ่งแวดล้อม สังคมพืช สัตว์/ความ มั่นคงด้านอาหารชุมชน การใช้ น้ำและเลี้ยงสัตว์/สร้างความ	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	จากกรณีที่หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ลานคำ เข้ามาสร้างฝายคอนกรีตกั้นลำน้ำ ลำห้วยของชุมชน 5.ศึกษาการจัดการน้ำอย่างยั่งยืนบนพื้นที่สูง			เสียหายต่อสังคม ประเทศชาติ สังคมโดยรวม	
13.การจัดการน้ำในระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดย เครือข่ายออมทรัพย์ลุ่มน้ำหลังสวน 2545	-คำถามวิจัย 1.การจัดการน้ำที่เหมาะสมกับระบบนิเวศของลุ่มน้ำหลังสวนควรเป็นอย่างไร 2.การจัดการน้ำในอดีตมีวิธีใดบ้าง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบันได้หรือไม่ -วัตถุประสงค์ 1.ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำหลังสวนในอดีต 2.ศึกษาความต้องการของชุมชนในการจัดการน้ำ	-10 หมู่บ้านใน ต.ปากทรง ต.พะโต๊ะ ต.บึงหวานและ ต.หาดยาย อ.หลังสวน จ.ชุมพร	-ระยะเวลา 1 ปี -กระบวนการ วิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชน ผ่านกิจกรรม: 1.จัดเวทีทำความเข้าใจโครงการวิจัยต่อชุมชน 2.เก็บข้อมูลระบบนิเวศลุ่มน้ำและการจัดการน้ำ 3 ลักษณะคือประปาภูเขา เหมืองฝายของรัฐ เหมืองฝายโบราณ 3.จัดเวทีประชุมร่วมผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์การจัดการน้ำในอดีตร่วมกับแกนนำและสมาชิกเพื่อระดมความเห็น	-ระบบประปาภูเขาเป็นระบบการจัดการน้ำที่เหมาะสมที่สุดในระบบเกษตร กรรมยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำหลังสวน	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	3.ศึกษาความเหมาะสมในการจัดการน้ำในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน		4.จัดเวทีนำเสนอผลการ วิจัย 5. ทำเอกสารเผยแพร่		
14.การผลิตพลังงานทดแทนก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์กรณีศึกษาบ้านแม่คองซ้าย หมู่ที่ 1 ต.เมืองคอง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โดยสุชาติ มอนูเอและคณะ 2546	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อทดลองและค้นคว้ารูปแบบ กรรมวิธีการผลิตพลังงานจากมูลสัตว์ 2.เพื่อนำพลังงานแก๊สไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อทดแทนการใช้พลังงานที่ต้องซื้อจากภายนอก 3.เพื่อความยั่งยืนในการดำเนินชีวิตบนพื้นที่สูงเขตป่า	-ชุมชนบ้านแม่คองซ้าย หมู่ที่ 1 ต.เมืองคอง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	-วิธีผสมผสานโดยศึกษาจากเอกสารและจัดเวทีแลกเปลี่ยนระดมข้อมูล จำนวนสัตว์ประเภทต่างๆ/ ฤดูกาลหรือช่วงที่สัตว์มานอนในชุมชนเพื่อปล่อยมูล/การเก็บข้อมูลสัตว์เพื่อนำมาใช้เป็นพลังงาน/ การนำเศษมูลสัตว์ที่ใช้พลังงานแล้วไปใช้ประโยชน์ต่อ/ ผลกระทบด้านบวกและลบต่อสภาพแวดล้อมและสังคมของชุมชน ฯลฯ	-การทดลองแล้วใช้ได้ผล แต่ยังไม่ได้นำไปใช้เพราะทางการเอาโซล่าเซลล์มาให้ใช้	
15.รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนบ้านแม่กำปอง หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่	-คำถามวิจัย รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนบ้านแม่กำปองเป็นอย่างไรและอยู่ภายใต้เงื่อนไข/ปัจจัยใด?	-หมู่บ้านแม่กำปอง หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่	-ระยะเวลาวิจัย 2 ปี -การดำเนินการ 1.ประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการวิจัย 2.จัดอบรมชาวบ้านเรื่องการ	-ชุมชนได้ความรู้เรื่องการจัด การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืน/ ได้แผนการจัดการท่องเที่ยวฯที่จัดทำโดยชุมชน/มีคณะกรรมการท่องเที่ยวฯ ของหมู่บ้าน/มีแนวทาง วิธีการพัฒนา	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
โดยพรหมินทร์ พวง มาลาและคณะ 2546	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพการณ์ด้าน การท่องเที่ยวของหมู่บ้านแม่ กำปองปัจจุบัน 2.เพื่อค้นหาคำตอบและความรู้และ ศักยภาพชุมชนในด้านการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ หมู่บ้านแม่กำปอง 3.เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อนุรักษ์ แบบยั่งยืนของหมู่บ้านแม่กำ ปอง 4.เพื่อสร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม		จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบ ยั่งยืนและจัดตั้งคณะ กรรมการ ท่องเที่ยวหมู่บ้าน 3.จัดประชุมคณะกรรมการ ท่องเที่ยวเพื่อจัดทำแผนการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของหมู่บ้าน 4.จัดประชุมชาวบ้านนำ เสนอ แผนการทำหมู่บ้านให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน 5.สำรวจข้อมูลพื้นฐานชุมชน สภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการวิจัย 6.ประชุมคณะ กรรมการสร้าง กฎระเบียบข้อกำหนดที่ควร ปฏิบัติของนักท่องเที่ยว 7.ทำแผนผัง แผนที่เส้นทาง ท่องเที่ยวและศูนย์ข้อมูล ท่องเที่ยวของหมู่บ้าน 8.จัดประชุมคณะกรรมการ	หมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์อย่างยั่งยืน/มีกิจกรรม รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ของชาวบ้านและ นักท่องเที่ยวที่จะนำไปปฏิบัติ	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
			ท่องเที่ยวเพื่อระดมความเห็นจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ชาว บ้านและ นัก ท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์		
16.แนวทาง การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนบ้านป่าเหมี้ยง อ.เมืองปาน จ.ลำปาง โดย ทีมวิจัยบ้านป่าเหมี้ยง 2547	วัตถุประสงค์ 1.เพื่อหาแนวทาง การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของบ้านป่าเหมี้ยง 2.เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมการศึกษาธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชนฯ 3.เพื่อเสริมสร้างอาชีพและรายได้ของชาวบ้านจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 4.เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	-บ้านป่าเหมี้ยง หมู่ที่ 7 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง .	ขั้นตอนดำเนินการ 1.ประชุมทีมวิจัย 2.คัดเลือกกลุ่มแกนนำจากชุมชนเข้าร่วมโครงการ 3.สนทนากลุ่มแกนนำ 4.เวทีประชาคมศึกษาแนวทางจัดการท่องเที่ยว 5.อบรมการจัดเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวร่วมวิเคราะห์ข้อมูล 6.สำรวจแหล่งท่องเที่ยว 7.จัดประชุมแลกเปลี่ยนระหว่างทีมวิจัยและชุมชนเพื่อสรุปวิเคราะห์ผลดำเนินงาน	-แนวทางจัดการท่องเที่ยวฯ 1.สร้างจิตสำนึก/การมีส่วนร่วม 2.เสริมมาตรการการจัดการท่องเที่ยว 3.พัฒนาอาชีพ รายได้ 4.ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน 5.สร้างเครือข่าย 6.ประชาสัมพันธ์ โครงการ	* การวิเคราะห์ตนเองของชุมชนด้านการมีส่วนร่วม : ชาวบ้านมีส่วนร่วมคิด โดยผ่านผู้นำหมู่บ้าน แม้จะจัดเวทีบ่อยครั้งแต่การมีส่วนร่วมคิดของชาวบ้านยังมีน้อย (p.65) การมีส่วนร่วม

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
					ระหว่างทีม กับทีม-น้อย/ ทีมกับ ชาวบ้าน- น้อย/ชาวบ้าน กับราชการ- น้อย/ชาวบ้าน กับชาวบ้าน- มาก*สะท้อน ให้เห็น ช่องว่าง บางอย่าง?
17.การศึกษา ศักยภาพชุมชน เพื่อ การจัด การท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านแก่ง เกาะใหญ่ ต.ปาง มะค่า อ.ขามเฒ่า บุรี จ.กำแพงเพชร ระยะที่1 โดยชาติรี	-คำถามวิจัย ศักยภาพของชุมชนบ้านแก่ง เกาะใหญ่ในการจัดการท่องเที่ยว เที่ยวขึ้นเป็นอย่างไรและ ชาวบ้านสามารถจะจัดการ ท่องเที่ยวได้ด้วยชุมชนเอง หรือไม่ อย่างไร -วัตถุประสงค์	-ชุมชนบ้านแก่งเกาะใหญ่ ต.ปางมะค่า อ.ขามเฒ่า บุรี จ.กำแพงเพชร 162 ครัวเรือน(672คน)	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี 5 เดือน -ขั้นตอนดำเนินงาน 1.สร้างความเข้าใจงานวิจัย/ จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2.เก็บข้อมูลพื้นที่ วิถีชุมชน ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา 3.เก็บข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ	-ที่ผ่านมาชุมชนยังไม่มี การจัดการท่องเที่ยวเป็นระบบมีแต่ การดูแลแก่งเกาะใหญ่ซึ่งคนมา เที่ยวในช่วงเทศกาลและก่อ ปัญหาขยะ -มีการกำหนดหน้าที่ในการ จัดการท่องเที่ยวในชุมชนและ สำรวจพบว่าชุมชนมีศักยภาพ	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
ชุดและคณะนัก วิจัย ชาวบ้าน 2549	1.เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมชุมชนร่วมกันระหว่างนักวิจัย/ชาวบ้าน 2.เพื่อศึกษารวบ รวมข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน		ชาติแหล่งท่องเที่ยว 4.ประชุมเพื่อนำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์ 5.ศึกษาดูงาน 6.เก็บข้อมูลความพึงพอใจ/ข้อเสนอของนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบสอบถาม 100 ชุด 7.เวทีสรุป ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล	และจุดเด่นด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า ถ้ำ น้ำตก เส้นทางเดินป่า ศึกษาธรรมชาติโดยจะประสานความร่วมมือกับอุทยานฯในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน	
18.การศึกษารูปแบบและกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำน้ำตอน ตำบลนาบัว อำเภอหนองไผ่ จังหวัดพิษณุโลก โดยประจักษ์ แต่งท้าวและคณะ 2547	-วัตถุประสงค์ 1.ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน 2.สร้างกระบวนการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3.จัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	-หมู่บ้านน้ำตอน ตำบลนาบัว อำเภอหนองไผ่ จังหวัดพิษณุโลก	-การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 1. เวทีอบรมวิธีการสำรวจเก็บข้อมูลให้กับนักวิจัย 2.สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเดินป่า 1 คืน 2 วัน/จัดเวทีหลังสำรวจ 3.ศึกษาดูงาน 4.ถอดบทเรียนจัดทำแผนการท่องเที่ยว	-พบทรัพยากรที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยว 9 แห่ง -จัดรูปแบบการท่องเที่ยว 2 รูปแบบคือแบบเข้าไปเย็นกลับและโฮมสเตย์ -มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
19.แนวทาง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วม ชุมชนบ้านนางย่อน ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา โดย สมมาตร สมจิตต์และคณะ 2547	-คำถามวิจัย แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับชุมชนบ้านนางย่อน เป็นอย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพชุมชนและทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2.เพื่อศึกษากระบวนการสร้างจิตสำนึกและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 3.เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับชุมชนบ้านนางย่อน	-ชุมชนบ้านนางย่อน ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา	-กระบวนการดำเนินงาน 1.ศึกษาเรียนรู้สภาพชุมชนทรัพยากรที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2.เวทีแลกเปลี่ยนและสร้างองค์ความรู้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3.กำหนดแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม	แนวทางการจัดการควรมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน 1. การประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับทุกกลุ่มที่เป็นสมาชิกชุมชน รวมทั้งเยาวชนด้วย 2.จัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3.จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
20.แนวทาง การจัดการท่องเที่ยวเชิง	-คำถามวิจัย แนวทางการจัดการท่องเที่ยว	-บ้านบางกุ่ม บ้านกะปง บ้านลำรุและบ้านท่ากะได	วิธีดำเนินการ 1.ศึกษาเรียนรู้สภาพชุมชนและ	-กระบวนการทำงานเป็นการสร้างสถานการณ์ให้ชาวบ้านเข้า	*เริ่มมีนายทุนจากภายนอก

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
นิเวศแบบมีส่วนร่วม ของชุมชนตำบลกะปง อำเภอกะปง จัง หวัด พังงา โดย ฉัตรชัย มังกรและคณะ 2546	เชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมที่ เหมาะสมกับชุมชนตำบลกะปง จัง หวัด พังงาเป็นอย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพชุมชนและ ทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2.เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ และจิตสำนึกที่มีต่อการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3.เพื่อกำหนดแนว ทาง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศตำบล กะปงที่เหมาะสม	ตำบลกะปงอำเภอกะปง จังหวัดพังงา	ทรัพยากรที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ โดยการพูดคุย สัมภาษณ์และศึกษาเอกสารที่ เกี่ยวข้อง 2.สร้างการเรียนรู้จิตสำนึกการ จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเวที แลกเปลี่ยนและดูงาน 3.กำหนดแนวทางรูปแบบการ ท่องเที่ยวที่เหมาะสม 4.กำหนดแผนปฏิบัติงาน	มีส่วนร่วม มีจิตสำนึกสูง แนวทางและความเป็นไปได้ใน การท่องเที่ยวและเป็นการดึง ศักยภาพที่ชาวบ้านมีอยู่ออกมา ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ -ชุมชนมีจิตสำนึกต่อทรัพยากร ธรรมชาติ/มีความรู้ในการท่องเที่ยว เชิงนิเวศและมีแนวทางใน การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ในและภาย นอกเข้ามาจับ จองที่ดินเพื่อ ประ กอบ ธุรกิจส่วนตัว
21. โครงการการ อนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ กล้วย ไม้ป่าในพื้นที่ ภาคใต้ของประเทศไทย โดย เทียน คง ยุทธ์และคณะ 2546	-คำถามวิจัย 1.กล้วยไม้หมดไปจากป่า ธรรมชาติได้อย่างไร 2.จะดำเนินกิจ กรรมอนุรักษ์ และฟื้นฟูกล้วยไม้ป่าได้อย่างไร ด้วยกระ บวนการมีส่วนร่วม	-พื้นที่ปฏิบัติ งานศูนย์ อนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ กล้วย ไม้ป่าในพื้นที่ ภาคใต้ บ้านเลขที่ 72 หมู่ 7 ต.ทรายขาว อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช	-วิธีดำเนินการ 1.เตรียมทีมวิจัย อบรมความรู้แก่ ทีมวิจัย 2.ประสานงานทีมเครือข่าย 3.อบรมทีมวิจัย/เครือข่ายร่วมกัน 4.ดำเนินการเก็บข้อมูล :	-ปัจจุบันกล้วยไม้ป่ามีปริมาณ ลดลงในทุกชนิดพันธุ์ ทุกพื้นที่ บางชนิดพันธุ์หมดไปจากพื้นที่ มี สาเหตุจากการทำลายป่าอย่าง ถาวร -การอนุรักษ์ฟื้นฟูพันธุ์กล้วยไม้	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	ของชุมชน 3.จะมีแนวทางอย่างไรที่จะสร้างมูลค่าและคุณค่าของกล้วยไม้ป่า ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน ท้องถิ่นและสังคมโดยรวม -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสถานการณ์กล้วยไม้ป่าของภาคใต้ในปัจจุบันให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นอาศัยและปัญหาการทำลายกล้วยไม้ในระบบนิเวศธรรมชาติ 2.เพื่อรวบรวมเครือข่ายผู้เก็บหากกล้วยไม้ในป่า องค์ความรู้ในการใช้ประโยชน์และสายพันธุ์ 3.เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าและคุณค่าของกล้วยไม้ป่า อันก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน	-พื้นที่รวบรวมข้อมูลกล้วยไม้ป่าภาคใต้ 7 จังหวัดคือ สตูล พังงา กระบี่ ตรัง พัทลุง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช	เครื่องมือที่ใช้คือแบบบันทึกการเก็บข้อมูลกล้วยไม้ป่าภาคใต้/แบบบันทึกการสัมภาษณ์ข้อมูลจากทีมเครือข่าย/สังเกตสภาพจริงและบันทึกเทป เก็บภาพ ถ่ายภูมิประเทศและบริบทที่เกี่ยวข้อง/วิเคราะห์ ผลการเก็บข้อมูล	ป่าในพื้นที่ภาคใต้เป็นประโยชน์ต่อการรักษาฟื้นฟูสภาพนิเวศของจังหวัดต่างๆในภาคใต้และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนให้มีความรู้ ความสามารถ เห็นคุณค่าทรัพยากรในท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	ท้องถิ่นและสังคมโดยรวม				
22.การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการจัดการหนองไม้ไผ่(คิเบาะ)และกะบ(เดบือ)ให้มีความยั่งยืน บ้านแม่ยางล้าน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยทองคำ โพแก้ว ไกรศรี กล้านรงค์ขวัญ และคณะ 2547	-คำถามวิจัย ชุมชนจะมีวิธีการจัดการอย่างไรเพื่อ ให้ป่าไม้ไผ่มีหนองไม้ไผ่"คิเบาะ"และในแหล่งน้ำมีกะบ "เดบือ"เพียงพอ แก้ความต้องการของชาวบ้าน -วัตถุประสงค์ 1.กระตุนการมีส่วนร่วมในการศึกษาหาวิธีจัดการเกี่ยวกับป่าไผ่และแหล่งน้ำซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของหนองไม้ไผ่และกะบ 2.ค้นหาแนวทางการจัดการเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของหนองไม้ไผ่และกะบพร้อมทั้งหาวิธีการในการขยาย พันธุ์ให้มากขึ้น 3.สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนตระหนักถึงภูมิปัญญาพื้นบ้าน	-บ้านแม่ยาง ล้าน หมู่ 8 ต.ท่าผา อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ เป็นชุมชนกะเหรี่ยงสะกอ สัญชาติไทย ประชากร 84ครัวเรือน จำนวน 340 คน	-การวิจัยแบบชาวบ้านโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม -ระยะเวลาวิจัย 1ปี 3 เดือน -ขั้นตอนดำเนินงาน 1.สืบค้นข้อมูลชุมชนราก ฐานภูมิปัญญาโดยกระตุ้นการมีส่วนร่วม 2.หาแนวทางร่วมกันในการจัดการทรัพยากรป่าไผ่ให้มีหนองไม้ไผ่และหนองน้ำให้มีกะบโดยศึกษาระบบนิเวศป่า น้ำ วง จรชีวิตกะบหนองไม้ไผ่และทดลองเลี้ยงกะบในบ่อทดลองและพื้นที่บ่อธรรมชาติ 3.นำแนวทางมาปฏิบัติให้เกิดรูปธรรม -ข้อมูล :ข้อมูลบุคคล/เอกสาร/ข้อมูลที่ได้จากการทดลองในการฟื้นฟูพ่อพันธุ์แม่พันธุ์หนองไม้ไผ่	-แนวทางค้นหามีส่วนร่วมโดย:พื้นที่"ฮิโซ"ผู้นำทางจิตวิญญาณ ปกาเกอญอ/ศึกษาระบบนิเวศป่า หนองน้ำและทดลองสร้างบ่อเพาะเลี้ยงกะบ สุ่มตัวอย่างไม้ไผ่แต่ละชนิด คำนวณปริมาณหนอง/สร้างแนวทางสร้างข้อตกลงในการดำรงวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพาผืนป่า น้ำ และร่วมกันดูแลทรัพยากร	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
	เกี่ยวกับกบ หนองไม้ไผ่ที่ สัมพันธ์กับป่าและแหล่งน้ำ		และกบ -การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น2 ลักษณะ:แบบมีส่วนร่วมใช้เวที ชุมชนและวิเคราะห์กับผู้รู้เฉพาะ ทาง		
23.การใช้ประโยชน์ จากผึ้ง กรณีศึกษา พื้นที่ป่าเขาแดงเขือก ช้าง โดย กลุ่มป่า ชุมชนต.ทุ่งนุ้ย อ.ควน กาหลง จ.สตูล มปป.	-ไม่ระบุ	-ป่าดงเขาเขือกช้าง ต.ทุ่ง นุ้ย อ.ควนกาหลง จ.สตูล	-การสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน จำนวน 10 คน	ผึ้งที่พบในพื้นที่ป่าเขาแดงเขือก ช้าง มี 6 พันธุ์คือ 1.ผึ้งยวนหรือ ผึ้งหลายรัง2.ผึ้งหลวงป่าไผ่ได้แก่ ผึ้งหนัง/ผึ้งงูเหลือม/ผึ้งหูช้าง/ผึ้ง คอกวาง/ผึ้งเหล็กโดน3.ผึ้งหลวง ยวน 4.ผึ้งหน้าหลาก5.ผึ้งกลาง ได้แก่ผึ้งนอกวัว/ผึ้งยี่รวน/ผึ้ง แมลงวัน 6.ผึ้งเล็ก ได้แก่ผึ้งอุ้งหมี่/ ผึ้งอุ้งปีกขาว/ผึ้งอุ้งแมงโรม -ผึ้งที่นำมาเลี้ยงเพื่อประกอบ อาชีพเสริมได้คือผึ้งยี่รวน	
24.งานวิจัยพันธุ์กรรม ท้องถิ่นสุรินทร์ โดย ประสงค์ สีสะอาดและ คณะ 2546 (สนับสนุน)	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูล พันธุ์กรรมท้องถิ่น(พืชและ สัตว์)	-เกษตรกรในเครือข่าย เกษตร กรรมทางเลือก สุรินทร์ 6 กลุ่มจำนวน 270 คนคือกลุ่มเกษตร	-ศึกษาจากเอกสารศูนย์ปฏิบัติ การและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าว แห่งชาติ สถาบันวิจัยข้าวและเก็บ ข้อมูลจากการสำรวจสัมภาษณ์	-ข้อมูลข้าวพื้น บ้านสุรินทร์จาก เอกสารศูนย์ปฏิบัติการและเก็บ เมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ สถาบันวิจัยข้าวมี 58 สายพันธุ์	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
โดย โครงการนำร่อง เพื่อพัฒนา เกษตรกรรมยั่งยืนฯภูมิ นิเวศนุสรินทร์ มูลนิธิ เกษตร กรรมยั่งยืน ประเทศไทย)	2.เพื่อศึกษาลักษณะพันธุ์กรรม พันธุ์ข้าวพื้นบ้านสุรินทร์ 3.เพื่อศึกษาวิถีอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพื้นที่ที่เหมาะสม กับชุมชน 4.เพื่อนำข้อมูลไปผลักดัน นโยบายการคุ้มครองพันธุ์พืช และสัตว์ -สมมติฐานวิจัย 1.เกษตรกรรายย่อยมีการเก็บ และอนุรักษ์พันธุ์ข้าวท้องถิ่นไว้ กับครอบครัว 2.ชุมชนลาว กูย เขมรมี วัฒนธรรมการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมข้าวท้องถิ่นไม่ แตกต่างกัน	กรรมธรรมชาติสุรินทร์ 143 คน/กลุ่มเกษตร ธรรมชาติทำตม 23 คน/ กลุ่มอา ชีพทางเลือกทัพ ไทย-ถนน32 คน /กลุ่มป่า ชุมชนหนองเยาะ 17 คน/ กลุ่มสีข้าวกลองลำดวน 42 คน/กลุ่มพื้นฟูเกษตร ศิขรภูมิ 31 คน	เกษตรกรรายย่อยในเครือข่าย เกษตร กรรมทางเลือกจำนวน 270 คน	-งานวิจัยนี้พบ 24 สายพันธุ์คือ นางคง/มะลิหอม/หอมมะลิ/ ละอองกะตริย์/นางสะอาด/ข้าว ลอย/ข้าวเหลืองอ่อน/ข้าวอีตม ใหญ่/ข้าวเจ้าแตก/ข้าวแล้วหนึ่/ ข้าวเหนียวดำ/ข้าวบั้งแหว(ตะ เนียบ)/เนียงคะเมา/ข้าวไร่เหนียว/ วันเดียว/สะเปรือน/ลูกผึ้ง(โกนจ รุก)/นางเดียว/ชบาสราล/ข้าว เหลือง/เจ้าเหลือง/กันตุด/เกวียน หัก/นางซึ้ง	
25.โครงการศึกษา พันธุ์ข้าวพื้นบ้านที่ เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่อำเภอปทุมรัตน์	คำถามวิจัย 1.ข้าวพันธุ์พื้นบ้านที่มีความ เหมาะสมกับพื้นที่ อ.ปทุมรัตน์ มีอะไรบ้าง	-พื้นที่ศึกษา 3 ลักษณะ 1.พื้นที่โคก ต.บัวแดง : บ้านดอนตู หมู่ 8 2.พื้นที่ทุ่งราบ ต.สระบัว:	-กระบวนการศึกษา 1.ช่วงเตรียมการ:พูดคุยทำความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ใน ทีมวิจัย/วางแผนงาน/แบ่งหน้าที่	-พันธุ์ข้าวพื้นบ้านที่พบในอดีมี 44 สายพันธุ์ -พันธุ์ข้าวพื้น บ้านที่ยังปลูกใน ปัจจุบัน 11 พันธุ์เป็นข้าวเจ้า 3	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวีรยุทธ สุวัฒน์และคณะ 2549 (สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)สำนักงานภาค	2.ข้าวพันธุ์พื้นบ้านมีคุณสมบัติอย่างไรและสามารถนำไปทำอะไรได้บ้างเพื่อเพิ่มมูลค่า 3.จะมีวิธีการจัดการผลผลิตข้าวพันธุ์พื้นบ้านให้เพิ่มมูลค่าได้อย่างไร	บ้านหนองหญ้าหมู่ 4/ ต.โนนสง่า หมู่ 4,6 3.พื้นที่ตามลุ่มน้ำเสียว ต.หนองแคน :บ้านสำ ราก หมู่ 5 บ้าน คูฝายใหญ่หมู่ 3,4, 13, 14 /ต.โพนสูง: บ้านข่าน้อยหมู่ 8 -กลุ่มเป้าหมาย 1.สมาชิกกลุ่มพัฒนาชีวิตและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อบ.ปทุมรัตน์จำนวน 86ครัวเรือน ใน 8 ตำบล 17 หมู่บ้าน 2.ผู้รู้/ผู้นำในชุมชน 25 คน	2.ช่วงลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล:ชี้แจงทำความเข้าใจชาว บ้าน/เก็บข้อมูลจากผู้ปลูกข้าวพื้นบ้าน/จัดเวทีระดมข้อมูลการทำนาจากอดีตถึงปัจจุบัน/สรุปวิเคราะห์ข้อมูลกับชาวบ้านจัดเวทีชุมชน 3.ช่วงวิเคราะห์ปัญหาหาทางออกร่วมกับชุมชน:ทำแผนการทำนา/แปรรูปข้าว 4.ช่วงทดลองปฏิบัติตามแผน : คัดกลุ่มเป้าหมายที่สนใจการปลูกข้าวพื้นที่โคก พุง ทาม 5.สรุปผลการศึกษา	พันธุ์คือข้าวมะลิแดง ข้าวมะลิเก่า ข้าวเจ้าเหลือง 11และข้าวเหนียว 8 พันธุ์คือ ข้าวอีแดงน้อย/ข้าวนางนวล/ข้าวพม่า/ข้าวกำเปี้ยว/ข้าวปองแฉ่ว/ข้าวอีโง้ง/ข้าวเล้าแตก/ข้าวหอมเสี้ยง -ควรส่งเสริมและจัดการผลผลิตข้าวพื้นบ้านอย่างเป็นระบบเริ่มจากสร้างสำนึกให้มีความสำคัญด้านภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การอยู่ร่วมกันของชุมชน/สังคม สร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ข้าวพื้นบ้านทั้งแง่คุณสมบัติ เทคนิคการปลูก การแปรรูปและจัดการผลผลิต	
26.โครงการ วิจัยรวบรวมและขยายพันธุ์พืชท้องถิ่นในแปลงเกษตร พื้นที่ป่าดงลานโดยเฉลิม	-วัตถุประสงค์ ศึกษาชนิดพันธุ์พืช ที่ชาวบ้านผลิตเมล็ดพันธุ์เอง รวมถึงแนวความคิดและองค์ความรู้ 2.ศึกษาเงื่อนไข ปัจจัยเอื้อ	-กลุ่มเป้าหมายสมาชิกโครงการนำร่องที่ทำเกษตรทางเลือก 115 ครัวเรือนใน3 หมู่บ้านเก็บตัวอย่าง37 คน(ครัวเรือน)	-ระยะเวลาวิจัย 6 เดือน -ขั้นตอนดำเนินงาน 1.ประชุมทีมวิจัยทำความเข้าใจวางกรอบวิจัย 2.จัดทำแบบ สอบถามใช้	-พันธุ์ข้าวหายไปจากพื้นที่ศึกษา 28 พันธุ์ -พันธุ์ข้าวที่ปลูกปัจจุบัน15 พันธุ์ 1.ข้าวเบา(อายุ90-100 วัน) ข้าวเหนียวมี 3 พันธุ์:ข้าวนางบุญมา/	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
ศักดิ์ อินตะโคตรและคณะ 2546 (เสนอโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อยภูมิโนเวศน์เพื่อเกษตรกร)	อุปสรรคในการผลิตเมล็ดพันธุ์และการพัฒนาคุณภาพพันธุ์ 3.หาแนวทางส่งเสริม พันธุ์การผลิตเมล็ดพันธุ์และการพัฒนาพันธุ์	1.บ้านโคกสูง-โคกสูง ตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 23 คน 2.บ้านโนนทองหลาง ตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 8 คน 3.บ้านนาอุดม ตำบลดงลาน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 6 คน	สอบถาม/รวบรวมตัวอย่างพันธุ์พืช 3.จัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าว 4.นำเสนอข้อมูลงานวิจัย	ข้าวดอกตูม/ข้าวอีขาว ข้าวจ้าว 1พันธุ์:ข้าวจ้าวแดง 2.ข้าวกลาง(อายุ110-120วัน) ข้าวเหนียว 6 พันธุ์:ข้าวหอมเสี้ยน/ข้าวเหนียวมะลิ/ข้าว กข.6/ข้าวขี้ตมขาวและขี้ตม กลาง/ข้าวเหล้าแตก/ข้าวสันป่าตอง ข้าวจ้าวมี2พันธุ์:หอมมะลิ/ข้าวจ้าวขาว 3.ข้าวหนัก(อายุ130-150วัน) เป็นข้าวเหนียวล้วน:ข้าวเหนียวดำ/ข้าวแม่ผึ้งและข้าวนางคำผาย	
27. โครงการ วิจัย รวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่นในแปลงเกษตร พื้นที่ป่านายางหลัก โดยสมนึก อิมศิริและคณะ มปป. .(เสนอโครงการนำร่องเพื่อ	-วัตถุประสงค์ 1.ศึกษารูปแบบการผลิตของชาวนาที่สามารถเก็บพันธุ์กรรมพันธุ์บ้านไว้ได้ 2.ศึกษาเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้พันธุ์กรรมพันธุ์บ้านหมดไป 3.ศึกษาแนวทางที่จะส่งเสริม	บ้านเทพพนาม 10 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ พื้นที่บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา กิ่ง อ.ลำสนธิ ลพบุรี เขตรอยต่อ3 ลพบุรี เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ/ประชากร 197 ครัว	-ขอบเขตการวิจัย : ลำราจ รวบรวมพันธุ์ข้าว พืชผักสวนครัวในแปลงเกษตรทางเลือก	-พันธุ์ข้าวที่ปลูก1.ข้าวเหนียวลาย 2.ข้าวเหนียวดำ 3.ข้าวจ้าวขาว 4.ข้าวเหนียวดำแย 5.ข้าวจ้าวดำแย 6.ข้าวจ้าวเหลือง7.ข้าวอีเตี้ย 8.ข้าวจ้าวขาวดำแย -กล้วย:กล้วยเตี้ย กล้วยเล็บมือนาง กล้วยหอมเขียว กล้วยไข่ป่า/	*ไม่ระบุ ขั้นตอนวิจัย

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
พัฒนาเกษตร กรรม ยั่งยืนของเกษตรกร รายย่อยภูมิโนเวศ เพื่อเขาเพชรบูรณ์ มูลนิธิเกษตร กรรม ยั่งยืน ประเทศไทย)	ฟื้นฟูพันธุ์กรรมพื้นบ้าน	เรือน/848คน - สมาชิกเครือข่ายเกษตร กรรมทางเลือกปานายาง กลักมี 13 ครัวเรือน		กล้วยเขาควาย/กล้วยน้ำว้า 2 ชนิดคือกล้วยน้ำว้าทองเขียวและ ทองเหลือง -ผัก:ผักกาด ผักชี มะเขือ พริกฟัก -พืชเศรษฐกิจ ละหุ่ง มัน เผือก ฝ้าย งาอ้อย -ผลไม้:สับปะรด มะม่วง ขนุน มะละกอ	
28.โครงการ วิจัย แนวทางการฟื้นฟูการ ทำนาโดยใช้ภูมิ ปัญญา ท้องถิ่นบ้าน ท่าช้าง และบ้านทะเล น้อย ตำบล พนางตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง โดยซีพี แก้วบุญส่งและคณะ 2548 (สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการ ทางการเกษตรและรูปแบบการ ทำนาของชุมชน 2.เพื่อศึกษาผล กระทบของ การทำนาแบบใหม่ต่อความ มั่นคงทางอาหารใน ระดับครัวเรือนและชุมชน 3.เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการทำนา 4.เพื่อหาแนว ทางฟื้นฟูการทำ นาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	-บ้านท่าช้าง หมู่ 5 และ บ้านทะเลน้อย หมู่ 13 ตำบลพนางตุง อำเภอ ควนขนุน จังหวัดพัทลุง -กลุ่มตัวอย่าง 50 ครัวเรือน	-ขั้นตอนดำเนินงาน 1.เตรียมความพร้อมนักวิจัย/ ชุมชน 2.เวทีทำความเข้าใจ โครงการวิจัยในชุมชน 3.ออกแบบเครื่องมือ/วิธีการเก็บ ข้อมูล 5.เก็บข้อมูลในพื้นที่:ภูมิปัญญา การทำนา/พันธุ์ข้าวท้องถิ่น / เศรษฐกิจจายได้รายจ่าย/ เปรียบเทียบการทำนาแบบเก่า- ใหม่	-ชุมชนเริ่มสนใจในการลดต้นทุน และหันมาใช้ภูมิปัญญาในอดีต มากขึ้น เนื่องจากรู้ปัญหาและ แนวทางแก้ ปัญหาการทำนาที่พึ่ง ปัจจัยการผลิตจากภายนอก มี ต้นทุนสูง ตอบสนองต่อตลาด โดยไม่คำนึงถึงการช่วยเหลือกัน ในชุมชนและการเอื้อเพื่อต่อ สิ่งแวดล้อม	ทีมวิจัยใช้ กระบวนการ ทำงาน ประยุกต์ให้ เหมาะสม เข้า ใจหลักการทำ วิจัยและ ความ สำคัญ ของการทำ วิจัย สร้าง องค์ความรู้ ให้กับการวิจัย

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
(สกว.)สำนักงานภาค			6.เวทีวิเคราะห์ข้อมูล 7.เวทีเสนอผล การวิจัย/ตรวจ สอบข้อมูล		และสามารถ ใช้งานวิจัย เป็นเครื่องมือ สร้าง กระบวนการ มีส่วนร่วม ของชุมชนได้ จริง
29.โครงการ วิจัย ศึกษาแนวทางการ ฟื้นฟูผืนดินในพื้นที่ ที่เสื่อมโทรมโดยชุมชน กรณีป่าทามกุดเป่ง ตำบลยางคำ อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี โดยผา กอง ธรรมและคณะ 2549 (*วิจัยที่บ้าน สนับสนุนโดย	-คำถามวิจัย 1.ผืนดินในพื้นที่ป่าทาม ชุมชนกุดเป่งในอดีตถึง ปัจจุบันมีอะไรบ้าง 2.ชุมชนมีความ รู้ในการเก็บ การกิน ใช้ประ โยชน์จากผืน ดินอย่างไร 3.ชุมชนจะมีวิธี การจัดการผืน ดินในพื้นที่ป่าทามให้ เชื่อมโยงไปสู่เรื่องสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมได้	-ป่าทามกุดเป่ง 3,000 ไร่ -4 หมู่บ้านใน ต.ยางคำ อ. โพธาราม จ.ราชบุรี -กลุ่มเป้าหมาย:ผู้นำ/ผู้รู้ ในชุมชน/ชาวบ้าน/กลุ่ม ผู้ใช้ประโยชน์ผืนดินในพื้นที่ ป่าทามกุดเป่ง 4 หมู่บ้าน	-ระยะเวลาวิจัย 13 เดือน -เป็นการวิจัยโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชนกระบวนการแบ่งเป็น 3 ช่วงหลักคือ 1.ช่วงพัฒนาโครงการ:การริเริ่ม การวิจัยจากหัวหน้าโครงการและ คัดเลือกทีม 2.ช่วงดำเนิน การศึกษาวิจัย: ประชุมทีมวิจัย/ทำความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน/การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย	-จากการสำรวจพบผืนดิน 3 ประ เภทรวม 48 ชนิดตามพื้นที่ เกิด 1.ผืนดินขึ้นในพื้นที่โคก น้ำท่วม ไม่ถึงมี 30 ชนิด 2.ผืนดิน ลำต้นและรากยึดติดดิน ได้ผืนดินลงไป บางชนิดลอยอยู่ บนผิวน้ำมี 14 ชนิด 3.ผืนดินบกรังน้ำขึ้นในสภาพ พื้นที่ชุ่มน้ำมี 4 ชนิด -องค์ความรู้การใช้ประโยชน์จาก	-นางผา กอง ธรรม หัวหน้า โครงการเป็น ประธานป่า ชุมชนกุดเป่ง และประธาน กลุ่มแม่บ้าน หัตถกรรม

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนัก งานภาค	อย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ผักพื้นบ้านตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2.เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากผักตามชุมชน 3.เพื่อศึกษาวิธี การจัดการผักพื้น บ้านให้มีความสม บูรณ์ และเชื่อม โยงกับสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่ง แวดล้อมชุมชน		1.ศึกษาข้อ มูลเอกสาร2.การสำรวจ3.การประชุมกลุ่มย่อย4.สัมภาษณ์5ประชุมกลุ่มใหญ่ 6. การทด ลองปฏิบัติการ 3.ช่วงสรุปวิเคราะห์ ตรวจสอบ ข้อมูลเขียนรายงาน	ผักตามพื้นบ้านมี 1.องค์ความรู้ในการดูแลรักษาทั่วไปของผักเช่นจากใบ เป็นต้น 2.องค์ความรู้ในการใช้ประโยชน์เป็นอาหาร 3.องค์ความรู้ด้านประโยชน์ใช้สอย -การจัดการทรัพยากรพื้นบ้าน 1.ระดับครัวเรือน นำมาปลูกในพื้นที่ชุมชนเพื่อกิน ขาย ลดการพึ่งพาตลาด สุขภาพไกลจากสารพิษ 2.ระดับชุมชน ทำศูนย์เรียนรู้เพาะชำกล้าไม้เพื่อนำ ไปปลูก/สร้างความอุดมระบบนิเวศป่าทาม	
30.รายงานผลการ ศึกษาวิจัยเกษตรกรรม ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ลุ่มน้ำพรหม โดย สวท	วัตถุประสงค์ 1.ศึกษาแนว ความคิดการทำเกษตรกรรมของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำพรหม	-ลุ่มน้ำพรหมอยู่ตอนกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ 3.15 ล้านไร่ ครอบคลุม จ.ชัยภูมิ	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี 6 เดือน กิจกรรมดำ เนินงาน 1.ประชุมทีมวิจัยวางแผนสร้างเครื่องมือสำรวจ	-เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นหลัก เช่นอ้อย ซึ่งมีการไถพรวนหน้าดินในฤดูเพาะปลูก เมื่อฝนตกทำให้เกิด	*แบ่งพื้นที่ วิจัยตามลุ่ม น้ำ ต้นน้ำ กลางน้ำ

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
จรัสแสงและคณะ(ทีม วิจัยชาว บ้านพื้นที่ลุ่ม น้ำพรหม) เสนอ โครงการนำร่องเพื่อ พัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืนของเกษตรกร รายย่อยภูมิโนเวศน์ เพื่อเขาเพชร บุรณ 2546	2.ศึกษารูปแบบการทำ เกษตรกรรมที่เหมาะสมกับ สภาพพื้นที่ลุ่มน้ำพรหม 3.ศึกษาแนวทางให้เกษตรกร พึ่ง ตนเองให้ได้มากที่สุด 4.ขยายผลการทำเกษตรที่ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำ พรหม	ขอนแก่น เพชรบูรณ์ -พื้นที่เป้าหมายที่ทำวิจัย 5 ชุมชนในอ.ภูเขียว และ เกษตรสม บุรณ จ.ชัยภูมิ ที่เป็นสมาชิกโครงการนำ ร่องฯและเกษตรกรใน พื้นที่ที่ทำเกษตรยั่งยืนใน พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่กลางน้ำ และพื้นที่ปลายน้ำ	2.สำรวจข้อมูลในพื้นที่ 3.รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล 4.จัดเวทีตรวจ สอบข้อมูล 5.ประชุม วิเคราะห์สรุป ผลดำเนินการ 6.ทำรายงานสรุปเบื้องต้น 7.จัดเวทีเสนอผลวิจัย 8.ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์	การชะล้างหน้าดินลงสู่ลำน้ำ พรหม/ เกษตร กระจายความรู้การ เลือกปลูกพืชที่เหมาะสม/เพิ่ม ผลผลิตโดยสาร เคมีเกษตร ทำให้ แม่น้ำลำคลองเสื่อมโทรม -ปัจจุบันเกษตรกรปรับเปลี่ยนวิถี การผลิตแบบใหม่ ปลูกพืช ผสมผสานโดยยึดหลักพึ่งตนเอง เป็นเกษตรที่เอื้ออาทรสิ่งแวดล้อม ครอบครัว/ชุมชน	ปลายน้ำ ต่าง จากวิจัยของ นักวิชาการ อื่นๆ
31.โครงการ วิจัยการ ทำเกษตรที่เหมาะสม กับระบบนิเวศป่าบุ่ง- ป่าทาม ตำบลหนอง แค อำเภอนาหว้า จังหวัดศรีสะเกษ โดย สมัย หงส์คำและคณะ 2549 (*วิจัยไทบ้าน สนับสนุนโดย	-คำถามวิจัย 1.ชุมชนมีรูปแบบวิธีทำ การเกษตรในพื้นที่ป่าบุ่ง-ป่า ทามตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไร 2.รูปแบบวิธีการทำการเกษตร ที่เหมาะสมกับระบบนิเวศป่า บุ่ง -ป่าทามควรเป็นอย่างไร 3.คณะกรรมการร่วมอนุรักษ์ ป่าทามแม่น้ำมูลจะมีแนวทาง	-เก็บข้อมูลตัวแทน ผู้นำ ชุมชน สมาชิกกลุ่มผู้ใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ป่าบุ่ง- ป่าทาม 2 ตำบล 6 หมู่บ้านฯ ละ 10 คนรวม 60 คน -ศึกษากรณีตัวอย่างผู้ทำ เกษตรในพื้นที่ป่าบุ่ง-ป่าทาม 15 กรณี ศึกษา -ทดลองปฏิบัติทำ การเกษตรในพื้นที่ป่าบุ่ง-	-ระยะเวลาวิจัย 10 เดือน -เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ--การ เก็บข้อมูลหลายรูปแบบ: ลงพื้นที่ สำรวจระบบนิเวศป่าบุ่ง-ป่าทาม/ สัมภาษณ์ผู้เฒ่าแก่ผู้รู้ ผู้นำชุม ชน/คัดเลือกพื้นที่ที่มีระบบนิเวศ หลายแบบเพื่อทดลองปฏิบัติกร เกษตร	-ระบบนิเวศป่าบุ่ง-ป่าทามมี ลักษณะพิเศษเฉพาะพื้นที่ที่มี ความหลากหลายทั้งกายภาพ ชีวภาพและการใช้ประโยชน์ของ ชุมชนและในแต่ละพื้นที่สัมพันธ์ เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน -การจัดการผลิตทางเกษตรใน พื้นที่ป่าบุ่ง-ป่าทามเป็นการจัดการ ผลิตที่มีความเคารพทรัพยากร ธรรมชาติ/ไม่ใช่เกษตรเชิงเดี่ยว	*หัวหน้า โครงการเป็น ชาวบ้านที่เคย ต่อสู้เรื่องสิทธิ ชุมชนในการ เรียกร้อง ความชอบ ธรรมชาติ เขื่อนนาหว้า

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนัก งานภาค	ในการส่งเสริมสนับสนุนสมาชิก/ชาวบ้านในพื้นที่เพื่อ การเกษตรที่เหมาะสมกับ ระบบนิเวศป่าบุ่ง-ทามได้ อย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.ศึกษารวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา รูปแบบการใช้พื้นที่ ป่าบุ่ง-ทามในการเกษตร อดีต- ปัจจุบัน 2.หารูปแบบใช้พื้นที่ป่าบุ่ง- ทามในการทำเกษตรที่ เหมาะสมกับระบบนิเวศป่าบุ่ง- ทาม 3.หาแนวทางส่งเสริมสนับสนุน การทำเกษตรที่เหมาะสมกับ ระบบนิเวศป่าบุ่ง-ทามโดย องค์กรชาวบ้าน	ทาม 6 ครัวเรือน ที่มี ความต่างกันตามสภาพ พื้นที่ เช่นพื้นที่กุด หนอง เลิง เป็นต้น		เป็นการผสมผสานกิจกรรมการ ผลิตที่หลากหลายตามสภาพ นิเวศแต่ละพื้นที่ -การจัดการพื้นที่เป็นการจัดการ แบบองค์รวมทั้งระบบคือ ดิน น้ำ ป่า คน ชุมชนที่เรียกว่า" เกษตร นิเวศทาม"การใช้ประโยชน์ไม่ได้ มีเพียงเพาะปลูกพืชผักหรือทำนา ข้าว แต่ยังมีเลี้ยงวัว-ควาย/ การหาปลา/การเก็บของป่า/อา หารธรรมชาติ พืชสมุนไพรฯ	
32.โครงการ วิจัย รูปแบบการหาปลาที่	-คำถามวิจัย 1.องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพ	-เก็บข้อมูลในชุมชน ต. หนองแค ต.ด่าน อ.ราชี	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี 7 เดือน กระบวนการวิจัย	-การสร้างเขื่อนราชีไศลปี 2535 ปิดกั้นแม่น้ำมูลที่เป็นเส้นทาง	*"การหาปลา ไม่ได้ทำให้

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
เหมาะสมกับสภาพ ระบบนิเวศของชุมชน ลุ่มน้ำมูนตอนกลาง โดยไพจิต ศิลารักษ์ 2547 (สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย: สกว.)	ระบบนิเวศของแหล่งหาปลา และพัฒนากการ เปลี่ยนแปลงเรื่องการหาปลา ของกลุ่มน้ำมูนตอนกลางเป็น อย่างไร 2.รูปแบบการหาปลาที่ เหมาะสมสอดคล้องกับระบบ นิเวศของชุมชนลุ่มน้ำมูน ตอนกลางเป็นอย่างไร	ไศล จ.ศรีสะเกษ/ ต.ท่า หาดยาว อ.พนมทราย จ. ร้อยเอ็ด/ต.ทับใหญ่ อ. รัตนบุรี จ.สุรินทร์	1.การอบรมการทำวิจัย 2.ขั้นตอน/วิธีการเก็บข้อมูล : การ แบ่งงาน/การเก็บข้อมูลในชุมชน/ การลงศึกษาการหาปลา/การ วิเคราะห์ข้อมูล/การสัมภาษณ์/ การสรุปข้อมูล 3.นำเสนอผล การศึกษา วาง แผนแก้ปัญหา 4.สรุปผลการ ศึกษา ทำราย งาน	อพยพของปลาจากแม่น้ำโขงที่ เดินทางมาหากินและวางไข่ทำให้ ปลาลดลงจำนวนมาก คนหาปลา ต้องเปลี่ยนอาชีพไปรับจ้างต่าง ถิ่น ชุมชนล่มสลายขาดรายได้/ ความมั่นคงทางอาหารและมี ปัญหาการว่างงาน -ก่อนสร้างเขื่อนมีพันธุ์ปลา 265 ชนิด/ช่วงที่เขื่อนเก็บน้ำ พันธุ์ปลา ลดลงเหลือ 37 ชนิด/เมื่อเขื่อน เปิดประตูละบายน้ำ เพิ่มขึ้น 95 ชนิด -การหาปลาใช้เครื่องมือ 45 ชนิด พรานปลาต้องมีความรู้เรื่องวัฏ จักรการขึ้นลงน้ำ/ระบบนิเวศ/ พฤติกรรม/เส้นทางเดินของปลา	เกิดรายได้ ในทาง เศรษฐกิจ เท่านั้น แต่ การหาปลา ของพราน ปลาลุ่มน้ำมูน คือการสร้าง วัฒนธรรม เสีย ก่อให้เกิดเป็น ระบบเครือ ญาติใหม่ โดย มีปลาเป็น สายใยร้อยรัด ผูกพันเข้าหา กัน” (ไพจิต ศิลา รักษ์ 2547 หน้า 1)

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
33.โครงการ วิจัย รูปแบบการเลี้ยงโค- กระบือที่เหมาะสมกับ พื้นที่ทาม ตำบลดอน แรด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดย บุญมี ไสภังและคณะ 2548 (สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย: สกว.)	-คำถามวิจัย 1.รูปแบบวิธีการเลี้ยงโค- กระบือของชาวบ้าน ต.ดอน แรดจากอดีต-ปัจจุบันเป็น อย่างไร 2.รูปแบบวิธีการเลี้ยงโค- กระบือที่ เหมาะสมกับพื้นที่ดอนแรด ด้านอาหาร สุขาภิบาลแบบ พื้นบ้านและการจัดการ โรงเรือนควรเป็นอย่างไร 3.ชาวบ้านดอนแรดจะสามารถ นำรูปแบบวิธีการเลี้ยง โค- กระบือไปปฏิบัติได้อย่างไร	-พื้นที่ทุ่งบัวเดียว- หนอง ตอ ได้แก่บ้านหนองตอ หมู่ 8 บ้านบัวเดียว หมู่ 7 บ้านดอนแรด หมู่ 2,14,15/พื้นที่ทุ่งหาญฮี ได้แก่ บ้านหาญฮี หมู่ 3,12,16/ พื้นที่ทุ่งบึง ได้แก่ บ้านบึงหมู่ 1,9	-ข้อมูลที่ใช้ 4 ประเภท: จากการ สัมภาษณ์/การจัดเวทีประ ชุม/ การสำรวจ/จากการทดลอง ปฏิบัติการ -วิธีเก็บข้อมูล : สัมภาษณ์/ สำรวจ/จัดเวทีประชุมทั้งกลุ่ม ย่อย/กลุ่มใหญ่	-รูปแบบการเลี้ยงโค-กระบือที่ เหมาะสมของชาวบ้านพื้นที่ทาม ตำบลดอนแรด คือรูปแบบที่มีการ ปรับเข้ากับสภาพพื้นที่ โดย ผสมผสานกันดังนี้ 1.การเลี้ยงแบบปล่อยไปตาม พื้นที่ทุ่งและทาม 2.การเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย 3.การเลี้ยงแบบขังคอก	
34.โครงการศึก ษา แนวทางการอนุรักษ์ พันธุ์และพัฒนาพรรณ พืชสมุนไพรป่าภูลังกา อย่างยั่งยืน โดยสุบิน รักษาติและคณะ 2549	-คำถามวิจัย ชุมชนรอบพื้นที่ป่าภูลังกาจะมี แนว ทางอนุรักษ์พันธุ์ และ พัฒนาพรรณพืชสมุนไพรใน พื้นที่ป่าภูลังกาได้อย่างไร -วัตถุประสงค์	-พื้นที่วิจัย 5 หมู่บ้าน 1.บ้านนาอ่าง ต.โพธิ์ หมากแข้ง อ.บึงโขงหลง จ.หนองคาย 2.บ้านหนองชน ต.หนอง ชน อ.นาทม จ.นครพนม	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี 8 เดือน กระบวนการวิจัย 1.ประชุมถอดบทเรียนเตรียม ความพร้อมการทำงาน 2.ประชุมเพื่อทำความเข้าใจใน 5 หมู่บ้าน	-สมุนไพรที่พบ:รักษาโรคเกี่ยว กับท้อง:กระเพาะอาหาร ลำ ใส ท้องเสีย ท้องร่วง ท้องอืด 32 ชนิด/รักษามะเร็ง 7 ชนิด/รักษา โรคตับดีซ่าน 4 ชนิด/รักษานิว ทางเดินปัสสาวะ 11 ชนิด/บำรุง	*ทีมวิจัยและ ผู้ร่วมประชุม ส่วนใหญ่เป็น หมอยาพื้น บ้านป่าภู ลังกา เดิมมี

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
(สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย: สกว.)	1.เพื่อศึกษาปัจจัยและ วิวัฒนาการด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการ อนุรักษ์และฟื้นฟูพรรณพืช สมุนไพรป่าภูลึงกา 2.เพื่อศึกษารวบรวมพรรณพืช สมุนไพรในพื้นที่ป่าภูลึงกา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 3.เพื่อศึกษาแนวทางการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนา เทคนิควิธีการจัดการทรัพยากร สมุนไพรธรรมชาติป่าภูลึงกา อย่างยั่งยืน	3.บ้านใหม่ชัยมงคล ต. หนองชน อ.นาทม จ. นครพนม 4.บ้านนาสาร ต.โพธิ์ หมากแข้ง อ.บึงโขงหลง จ.หนองคาย 5.บ้านชัยชนะ ต.บ้านแพง อ.บ้านแพง จ.นครพนม	3.สำรวจข้อมูล เก็บข้อมูล: แบบสอบถาม/ การสำรวจพื้นที่ ป่าภูลึงกา 4.ประชุมทีมวิจัยเพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลชุมชน 5.จัดเวทีประชุมนำเสนอผลการ ศึกษาต่อชุมชน	กำลัง37ชนิด/แก้ไขร้อนใน10 ชนิด /แก้ไขเบาหวาน 4 ชนิด/แก้ไข โรคทางเด็ก12ชนิด /แก้ไขผดผื่น เบื่อเมา16 ชนิด/ รักษาโรค ผิวหนัง แผลฝี หนอง 8 ชนิด/ รักษาอัมพาตเหน็บชา4ชนิด/ รักษาหอบหืดภูมิแพ้ 6ชนิด/ฆ่า พยาธิ 9ชนิด	สมาชิก 60 คนปัจจุบัน เหลือเพียง 20 คน สาเหตุที่ ลดจำนวนลง เพราะกิจ กรรมที่ผ่าน มาไม่สอดคล้อง กับ ความต้องการ การกลุ่ม
35.การศึกษาพืชสมุนไพรบ้านบางเหียง กลุ่มรักษ์เทือกเขา บันทัด หมู่4 ต.เกาะ เต่า อ.ป่าพะยอม จ. พัทลุง โดยบรรจบ เย็น	-วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูล ชนิดพืชสมุนไพรในท้องถิ่น 2.เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย และองค์กรชุมชนท้องถิ่นและ ชุมชนข้างเคียง	-พื้นที่ศึกษาชุมชนบ้าน บางเหียง มี 81 ครัวเรือน (324คน)โดยศึกษาใน แปลงเกษตรของสมาชิก และเขตป่าในชุมชน ใกล้เคียง	-ขั้นตอนศึกษา/ดำเนินงาน 1.ลงพื้นที่เก็บข้อมูลประวัติชุมชน จากอดีตถึงปัจจุบัน 2.ทำความเข้าใจกับทีมที่ร่วม ศึกษาวิจัย 3.ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสมุนไพรใน	-พบสมุนไพรในแปลงเกษตร 56 ชนิด สมุนไพรในเขตป่าชุมชน (45 ไร่) 30 ชนิด พร้อมสรรพคุณ	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
ทั่วและคณะ 2547 (งานวิจัยในโครงการ นำร่องเพื่อพัฒนา เกษตรกรกรรมยัง ยืนของ เกษตร กรรายย่อย มูลนิธิเกษตร กรรม ยั่งยืน ประเทศไทย)	3.เพื่อสนับสนุนให้สมาชิกมี ทางเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาสู่ ความยั่งยืน 4.เพื่อรณรงค์เผยแพร่หลักดัน ในระดับนโยบาย		แปลงพืชเกษตรที่มีในชุมชน 18 แปลง 4.เชิญผู้รู้มานั่งคุยเรื่องสมุนไพรร 5.ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสมุนไพรรเขต ป่าชุมชน		
36.งานวิจัยการปลูก ผักผสมผสานแนว เกษตรธาตุ4กลุ่ม เครือข่ายป่าต้นน้ำเขา พระ ต.เขาพระ อ.รัตน ภูมิ จ.สงขลา โดยธีร ศักดิ์ ศรีเพชรและคณะ 2547(งานวิจัยใน โครงการนำร่องเพื่อ พัฒนาเกษตรกรกรรมยัง ยืนของเกษตร กรราย ย่อย มูลนิธิเกษตร กรรมยั่งยืน ประเทศไทย)	-วัตถุประสงค์ เพื่อนำหลักการจัตุของพืช ประเภทไม้ยืนต้นมาใช้กับพืช ตระกูลผักหรือพืชล้มลุกโดย การปลูกผักหลายชนิดในหลุม และแปลงเดียวกัน ตามแนว เกษตรธาตุ 4 (ดิน น้ำ ลม ไฟ) ของป๊ะหรน หมัดหลี ที่ได้รับ ผลดีในปัจจุบัน	-บ้านทุ่งพันตันใหม่ หมู่ 6 ต.เขาพระ อ.รัตนภูมิ จ. สงขลา เนื้อที่วิจัยจำนวน 2 ไร่ -ใช้ผัก 7 ชนิดวิจัยคือ ธาตุดิน : ถั่ว บวบ ธาตุน้ำ : แดงกวา มะระ ธาตุลม: ถั่วพู ธาตุไฟ:พริก กะเพรา ข่า	-ระยะเวลาวิจัย 6 เดือน -การวิจัยเชิงทดลองมี 2 รูป แบบ คือ แปลง1 ปลูกหลุมเดียวกันทั้ง 4 ชนิด แต่จัดให้ผักแต่ละชนิด แยกกันขึ้น แปลง 2 ปลูกผักทุก ชนิดลงในหลุมเดียวกันหมด	-ผลพบว่าทั้งสองแปลง ผักทุก ชนิดให้ผลผลิตครบ แต่ผักที่ควร ดูแลเป็นพิเศษคือมะระที่กินปุ๋ย มากอาจจะแย่งปุ๋ยผักชนิดอื่น และแดงกวาที่มีแมลงรบกวนมาก -การใช้น้ำหมักชีวภาพมีข้อดีคือ พืชเจริญเติบโตต่อเนื่องและปรับ สภาพดิน แต่ข้อ เสียคือเห็นผลช้า	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
ไทย)					
37.การจัดการ พันธุ์กรรมพืชผัก พื้นบ้านในระบบ เกษตรกรรมยั่งยืน ของ เกษตรกรรายย่อย ภูมิ นิเวศน่าน โดยมอง อุ่ม มีและมนต์นัส มโน การณ 2546 (โครงการนำร่องเพื่อ พัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืนของเกษตรกร รายย่อยภูมินิเวศน่าน เสนอต่อมูลนิธิเกษตร กรรมยั่งยืน ประเทศ ไทย)	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษารวบรวมรายชื่อ และองค์ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ พืชผักพื้นบ้านในระบบเกษตร กรรมยั่งยืนของเกษตรกรราย ย่อยภูมินิเวศน่าน 2.เพื่อสร้างกระบวนกรเรียนรู้ ร่วมกันในการจัดการพันธุ์ กรรมพืชผักพื้นบ้านของ เกษตรกร รายย่อยภูมินิเวศ น่าน 3.เพื่อนำผลการ ศึกษาไป ขยายผลให้เกษตรกรได้ ตระหนักถึงการอนุรักษ์หวง แหนและปกป้องพันธุ์พืชผักพื้น บ้านในพื้นที่ตน	-พื้นที่ 7 กลุ่มภายใต้ โครงการนำร่องเพื่อ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ของเกษตรกรรายย่อยภูมิ นิเวศน่านได้แก่ กลุ่มบ้าน เฮี้ย/บ้านศาลา/บ้านดอน ชัย/บ้านหัวดอย ต.ศิลา แลง อ.บัว/บ้านดอนกลาง ต.พงษ์ อ.สันติสุข/บ้านท่า เลอ ต.แม่สาคร อ.เวียง สา/บ้านวังผา ต.และ อ. ทุ่งช้าง	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี -การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม 1.จัดเวทีทำความเข้าใจ/ คัดเลือกแกนนำเกษตรกรระดม ความคิดพันธุ์กรรมพืชผักพื้นบ้าน 2.ศึกษาเอกสารข้อมูล งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง 3.จัดเวทีแลกเปลี่ยน องค์ความรู้เรื่องพันธุ์กรรมผัก พื้นบ้านอดีต-ปัจจุบัน 4.เก็บ รวบรวม/ปลูก รักษา/คัดเลือกพันธุ์ในรูปแบบ สาธิต 5.รวบรวมข้อมูลภาคสนาม 6.นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ร่วมกับสมาชิกในพื้นที่ และนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง	-การสำรวจพบพันธุ์ผักพื้นบ้าน 212 ชนิด/พันธุ์ข้าวพื้นบ้าน42 ชนิด -คุณค่าผักพื้น บ้าน 5 ด้าน:อา หารและยารักษาโรค/ด้านประเพ ณีความเชื่อและพิธีกรรม/ด้าน ประโยชน์ใช้สอย /ด้านเศรษฐกิจ/ ระบบนิเวศ -ผักพื้นบ้านลดจำนวนลงมาก บางชนิดสูญหายไปมูลเหตุ สำคัญเกิดจากการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการผลิตจากการผลิตเพื่อ ยังชีพสู่การผลิตแบบเกษตร อุตสาหกรรม	
38.พืชและอาหาร พื้นบ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำ	-คำถามวิจัย 1.พืชผักพื้นบ้านชนิดใดบ้างที่	-หมู่ 3 บ้านบกไฟ ต.ปาก ทรง อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร	-ระยะเวลาวิจัย 1 ปี 3 เดือน -งานวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้าง	-พบพืชสมุนไพร 99 ชนิดและพืช อาหาร 68 ชนิด	*ความหมาย ของอาหาร

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
หลังสวน โดย แสงทองขันเงินและคณะ มปป.(เสนอโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อยภูมินิเวศภาคใต้ตอนบนมูลนิธิเกษตร กรรมยั่งยืน ประเทศไทย)	นำมาเป็นอาหารพื้นบ้านได้ 2.พืชผักพื้นบ้านแต่ละชนิดนำมาประกอบอาหารได้กี่ชนิดและสูตรอาหารที่ทำจากพืชผักพื้นบ้านมีวิธีปรุงอย่างไร 3.วิธีการในการฟื้นฟูพืชและอาหารพื้นบ้านให้ชุมชนหันกลับมาบริโภคและอนุรักษ์ไว้ควรเป็นอย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษารวบรวมพันธุ์กรรมพื้นบ้านที่เป็นอาหารและยาสมุนไพรพื้นบ้านที่ลุ่มน้ำหลังสวน 2.เพื่อศึกษารวบรวมภูมิปัญญาชาวบ้านในการประกอบอาหารด้วยพืชพื้นบ้าน 3.เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์กรรมท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำหลังสวน	-หมู่ 10 บ้านในจอก ต.พะโต๊ะ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร -องค์กรที่ทำงานร่วม 1.โครงการจัดการทรัพยากรโดยองค์กรชุมชนลุ่มน้ำหลังสวน3.เกษตรอำเภอพะโต๊ะ4.สาธารณสุขอำเภพะโต๊ะ5.กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 6.เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์หลังสวน 7.แม่ใจวิทยาเขตชุมพร 8.สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังวิทยาเขตชุมพร 9.กลุ่มผู้บริโภคเข้มแข็ง	กระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชน 1.เวทีพูดคุยทำความเข้าใจโครงการวิจัย 2.รวบรวมสูตรอาหารพื้นบ้าน 3.รวบรวมพันธุ์พืชพื้นบ้าน 4.จัดประกวดการประกอบอาหารพื้นบ้านจากผักพื้น บ้านร่วมกับภาคีอื่นๆเพื่อรณรงค์การบริโภคอาหารพื้นบ้าน 5.จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบข้อมูลแผ่นพับ 6.จัดเวทีนำเสนอข้อมูลงานวิจัยแก่ชุมชนและ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	-ความหมายและคุณค่าอาหารพื้นบ้านเป็นอาหารที่ประกอบจากพืชที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ/พืชมีการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติ/ปรุงจากพืชที่ไม่เกี่ยวข้องกับสารเคมี/เป็นอาหารและยาในจานเดียวกัน/หาได้ง่ายใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชนไม่ต้องซื้อ ประหยัทรายจ่าย	พื้นที่ที่ได้จากงานวิจัยคือ อาหารที่ประกอบขึ้นจากพันธุ์พืชที่เกิดขึ้นเองในท้องถิ่น มีตามธรรมชาติและมีการขยายพันธุ์โดยธรรมชาติและมนุษย์ใช้ประกอบอาหารกินเพื่อยังชีพ เกิดจาก ความชอบของแต่ละคนในท้องถิ่น

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
39.กรณีศึกษา พันธกรรมพื้นบ้าน “กะพ้อ”กลุ่มผักปลอด สารพิษบ้านน้ำหระ-ทุ่ง พัก ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควน กาหลง จ.สตูล โดย คมเดช ศรีประสมและ ณรงค์ สุวรรณชาติ 2547 (งานวิจัยในโครงการ นำร่องเพื่อพัฒนา เกษตรกรรมยั่งยืนของ เกษตรกรรายย่อย มูลนิธิเกษตรกรรม ยั่งยืน ประเทศไทย)	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ ต้นกะพ้อ เช่นสายพันธุ์ การใช้ ประโยชน์จากอดีตถึงปัจจุบัน ปริมาณการใช้ 2.เพื่อให้เกิดกระแสการอนุ รักษ์ โดยไม่ทำลายต้นกะพ้อที่ เกิดขึ้นในสวนยาง สวนผลไม้ และเพิ่มการดูแลรักษา การให้ น้ำให้ปุ๋ยเพื่อเป็นประโยชน์ ต่อไป	-บ้านทุ่งพัก หมู่9ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควนกาหลง จ.สตูล	-การวิจัยแบบมีส่วนร่วม -ระยะเวลาวิจัย 10 เดือน -ขั้นตอน 1.ประชุมวางแผนการวิจัย 2.ออกแบบสอบถามเกี่ยวกับ กะพ้อ 3.สัมภาษณ์และสอบถามจาก ชุมชน ผู้รู้และร้านค้าตามชุมชน ต่างๆ 4.หาข้อมูลจากภายนอก ห้อง สมุด หน่วยงานราชการต่างๆ 5.รวบรวมข้อมูล สรุปภายในทีม 6.จัดเวทีรวบรวมข้อมูล/ ตรวจสอบข้อมูล/วิเคราะห์ 7.จัดเวทีเสนอต่อชุมชน	-ทราบชนิดและสายพันธุ์กะพ้อ การขยายพันธุ์ การเจริญเติบโต การใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ และการนำไปใช้ในประเพณีวัฒนธรรม ท้องถิ่นทั้งชาวพุทธและ มุสลิม การประกอบอาชีพเสริม โดยทำขนมต้มจากใบกะพ้อ -ชาวบ้านยังไม่เห็นความสำคัญ ของการปลูกกะพ้อเพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ เพราะมีอยู่ในสวนจึง ตกลงร่วมกันที่จะอนุรักษ์กะพ้อไว้ ในเขตชุมชนโดยไม่ทำลายกะพ้อ ที่ขึ้นตามสวน	
40.การศึกษาภูมิ ปัญญาการย้อมสีผ้า พื้นบ้านด้วยวัตถุดิบ ธรรมชาติของเผ่า กะเลิง ต.รามราช อ.	-คำถามวิจัย ภูมิปัญญาและเทคนิคการย้อม สีผ้าจากวัตถุดิบธรรมชาติที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชน เผ่ากะเลิงบ้านโพนคือ เป็น	-บ้านโพนคือ ต.รามราช อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม ประชากร 362 คน	-ขั้นตอนดำเนินงาน 1.เตรียมความพร้อมทีมวิจัย 2.ประชุมทีมวิจัย 3.ทำความเข้าใจชุมชน 4.ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน/ข้อ	-การย้อมสีผ้าเริ่มจากการค้นหา เปลือกไม้จากต้นไม้บริเวณบ้าน ท้องถิ่น ป่ามาต้ม ทำให้เกิดสี ต่างๆกัน การย้อมทำให้สุม ชิก ในครอบครัวโดยเฉพาะสามีมี	

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
ทำอุเทน จ.นครพนม โดยบังอร ชนะพจน์ และคณะ2549	อย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษารวบรวมองค์ ความรู้ ภูมิปัญญาในการทอ ผ้าและการย้อมสีผ้าด้วย วัตถุดิบธรรมชาติของเผ่า กะเลิงบ้านโพนค้อ 2.เพื่อหาวิธีการ แนวทางใน การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิ ปัญญาการทอผ้าพื้น เมืองและ การย้อมสีจากวัตถุ ดิบ ธรรมชาติ		มูลที่เกี่ยวข้อง 5.สรุป วิเคราะห์ข้อมูล -เครื่องมือศึกษา การสังเกต/บันทึกภาพ/บันทึก เสียง/สัมภาษณ์/แบบสอบถาม/ บันทึก/วาดแผนที่/วงเสวนาแลกเปลี่ยน ข้อมูล/การตรวจสอบ ข้อมูล	ส่วนช่วยคิด ค้น หาเปลือกไม้ ไม้ ที่สำคัญเช่นครั้งคราว ปัจจุบัน เกือบสูญหายไปจากการกำจัด ศัตรูพืช	
41.การศึกษาเรื่องภูมิ ปัญญาแหล่งพื้นบ้าน เพื่อฟื้นฟูและพัฒนา รูปแบบให้เหมาะสม กับวิถีวัฒนธรรม เศรษฐกิจสังคมชุมชน โดยเครือข่ายเหล่า พื้นบ้าน จังหวัดขอนแก่น	-วัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบท บาทและความ สัมพันธ์ของแหล่งพื้นบ้าน ใน มิติวัฒนธรรมความเชื่อ วิถี ชาวบ้านและวิถีชุมชน 2.เพื่อศึกษารวบรวม และ ค้นหาค้นคว้าความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการผลิตเหล้า	ศึกษาในพื้นที่ 2ลักษณะ -พื้นที่ที่มีความเด่น ชัด เรื่องภูมิปัญญาคือ 1.บ้าน โนนหนองลาด ต.บ้าน ขาม อ.น้ำพอง จ. ขอนแก่น 2.บ้านท่าช้าง ต.วังเพิ่ม อ.สีชมพู จ. ขอนแก่น	-วิธีดำเนินการ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำแนกเป็น 1.แบบสอบถามความเป็นมาชุม ชน/วิวัฒนาการการทำเหล้าของ ชุมชน สอบถามจากผู้เฒ่า 15 คน 2.แบบสอบถามภูมิปัญญาการ ผลิตเหล้า และผลกระทบต่อชุม	-แหล่งพื้นบ้านมีความแตกต่างกัน ในแต่ละภูมิ ภาคเพราะใช้ วัตถุดิบที่แตก ต่างกัน เช่นข้าว ข้าวโพด สมุนไพรที่มีในท้องถิ่น ตนเอง -ภูมิปัญญาเรื่องเหล้ามีความ สัมพันธ์กับวิถีความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของสังคมไทยมาช้านาน	*เนื่องจาก เหล้ายังใช้ใน พิธีกรรมใน ชีวิตประจำวัน หากชาวบ้าน ผลิตเหล้าเอง จะประหยัด รายจ่าย

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
แก่น สวาท อุปฮาด และคณะ มปป.	พื้นบ้าน	-พื้นที่กรณีศึกษา 1.บ้านเหล่ากา ต.กำพี้ อ.บรบือ จ.มหาสารคาม 2.บ้านโคกประสิทธิ์ ต.โคกสะอาด อ.หนองชัย จ.กาฬสินธุ์ 3.สหกรณ์บ้านวังชัย ต.วังชัย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น	ชนในมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมความเชื่อของคนในชุมชนโดยเก็บข้อมูลรายครอบครัว 38 ครัวเรือน 3.การใช้แบบสังเกต	นาน ใช้ในพิธีกรรมเป็นเครื่องเซ่นไหว้ วิธีการผลิต การพบปะสังสรรค์ มีความเชื่อแต่โบราณว่าหากเหล่ากระเจาไปที่ใดสถานที่แห่งนั้นจะเจริญรุ่งเรือง -การวิจัยพบสูตรในการทำลูกแป้งเหล้า 16 สูตร เชื่อว่าอีกหลายสูตรยังไม่ถูกค้นพบ	ประมาณ 2 ล้านบาทต่อปี ทั้งชุมชน และเพิ่มมูลค่าการผลิตของข้าว กิโลกรัมละ 21 บาท(คิดเมื่อราคาข้าว กิโลกรัมละ 12 บาท)
42.โครงการ วิจัย แนวทางการแก้ปัญหาผลกระทบจากโรงงานต้มเกลือและสูบน้ำเกลือ ชุมชนบ้านคอกม้า บ้านหนองไร่ และบ้านโนนค้อ ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยชมเชย	-คำถามวิจัย 1.สภาพปัญหา/ผลกระทบต่อชุมชนจากการประกอบการโรงงานต้มเกลือเป็นอย่างไร 2.แนวทางแก้ไขปัญหามาตรกษาผลกระทบจากการประกอบการของโรงงานต้มเกลือเป็นอย่างไร -วัตถุประสงค์ 1.ศึกษาปัญหา ผลกระทบ/การแก้ปัญหาที่ผ่านมาของชุมชน	-บ้านคอกม้า บ้านหนองไร่ และบ้านโนนค้อ ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม -ประชาชนต่อผู้เรียกร้องอย่างยาวนานมาแต่ปี 2535 หลากรูปแบบ ทั้งยื่นหนังสือ/เดิน ขบวนพบ นายอำเภอ ผู้ว่า สส. ฯลฯ -โรงงานเคยถูกปิดไปแต่	-วิธีดำเนินงาน 1.การเตรียมการของทีมวิจัย 2.เก็บข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชน/ปัญหา/ผลกระทบ 3.นำเสนอข้อมูลสู่ชุมชน 4.จัดเสวนาแลกเปลี่ยนบทเรียนแก้ไขปัญห 5.รวบรวมข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 6.วิเคราะห์ทางออกที่เหมาะสม	-ความเสียหาย/ผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรผล กระทบมีตั้งแต่ไม่สามารถทำเกษตรได้เลยจนถึงทำได้แต่ได้ผลผลิตน้อย -ผลกระทบต่อบ้านเรือนที่อยู่อาศัยทรุดตัว -ผลกระทบต่ออากาศ/แหล่งน้ำ/ป่าไม้และทำเลเลี้ยงสัตว์ -ผลกระทบต่อสังคม	*การสำรวจข้อมูลราษฎร ที่ได้รับความเดือดร้อนของ อบต.โคกพระ ปี 2545 : 256 ครอบคลุม ที่ทำกินที่ได้รับ ความเสียหาย 2,096 ไร่

เรื่อง	วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย	พื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง	กระบวนการ/การดำเนินการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย	หมายเหตุ
สุรทิพย์และคณะ 2548 (สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการ วิจัย :สกว.ภาค)	2.ศึกษาบท เรียนการแก้ ปัญหา/กฎหมาย การ ดำเนินงานตามกฎหมายของ หน่วยราช การที่เกี่ยวข้อง 3.ศึกษาแนวทางแก้ไข ผลกระทบโดยการมีส่วนร่วม หลายฝ่าย	ได้รับอนุญาตให้เปิดใหม่			ประมาณค่า ความเสียหาย 23,057,700 บาท